AUTORII ROMÂNI,
VECHI ŞI CONTEMPORANI.

EDIŢIUNE ŞCOLARĂ
APROBATA DE MINISTERUL INSTRUCŢIUNII PUBLICE
ŞI AL CULTELOR.

PAREMIILE

LUI

SOLOMON

EXTRASE DIN BIBLIA DE LA 1688.

BUCURESCI
Editura LIBRARIEI SOCECŬ & Comp
1896

Ed. III. Preţul 40 banĭ

AUTORIĬ ROMÂNĬ,
VECHĬ ŞI CONTIMPORANĬ

EDIŢIUNE ŞCOLARĂ
APROBATA DE MINISTERUL INSTRUCŢIUNII PUBLICE
ŞI AL CULTELOR

PAREMIILE

LUĬ

SOLOMON

EXTRASE DIN BIBLIA DE LA 1688

BUCURESCI
Editura LIBRĂRIEI SOCECŬ & Comp.
1896

47,114 — Stabilimentul grafic I. V. Socecŭ — Bucurescĭ.

PAREMIILE

LUĬ

SOLOMON

PAREMIILE LUI SOLOMON [1]

CAP. I.

1. Paremiile luĭ Solomon fiiul luĭ David, carele a împărăţit în Israil.
2. Ca să cunóscă înţelepciunea şi învĕţătura şi să socotiască cuvintele înţelepciuneĭ.
3. Şi să priimiască întorsurile cuvintelor şi deslegările cuvintelor întunecóse şi să socotiască direptatea adevĕrată şi judecata a o îndirepta.
4. Pentru ca să dea la ceĭ ne rĕĭ [2]) măestrie şi la copilul tênĕr sânţire şi cugetare.
5. Pentru ca, auḑind acestea înţeleptul, maĭ înţelept va fi.
6. Şi cel socotitor ocârmuire va câştiga şi va pricepe pilda şi întunecosul cuvênt şi graiurile înţelepţilor şi ghicitorilor.

---

[1]) Paremiile luĭ Solomon = pildele saŭ proverbele luĭ Solomon.

[2]) Ne rĕĭ = fără rĕutate.

7. Incepătura înţelepciuneĭ, frica Domnuluĭ, şi pricepere bună la tot ceia ce fac pre ia, bună credinţă la Dumneḑeŭ începătura sânţireĭ şi înţelepciunea şi învĕţătura necuraţilor va defăima.
8. Ascultă, fiĭule, învĕţătura tătână-tĕŭ şi nu lepăda învĕţăturile mână-ta.
9. Pentru că cunună de darurĭ veĭ priimi la creştetul tĕŭ.
10. Fiĭule, să nu te rătăciască ómeniĭ păgânĭ nicĭ să voeştĭ.
11. Să vaĭ de te vor ruga ḑicênd: vino cu noĭ de te însoţeşte la sânge şi să ascundem în pămênt cu dirept, cu strîmbătate.
12. Şi să'l înghiţim pre el de viŭ ca iadul şi să ridicăm a luĭ pomenire de la pămênt.
13. Câştigarea luĭ cea de mult preţ să o apucăm şi să împlem casele nóstre de prăḑĭ.
14. Şi sorţul tĕŭ pune între noĭ, şi punga de obşte să câştigăm toţĭ şi o cămară să se facă nóuă.
15. Să nu mergĭ în căĭ cu dînşiĭ, abate piciorul tĕŭ din cărările lor.
16. Pentru că piciórele lor la rĕutate alérgă şi sîrguitorĭ sûnt a vĕrsa sânge.
17. Pentru că nu cu strâmbătate se întind mrejile la pasărĭ.
18. Pentru că aceştia ce sûnt părtaşĭ la ucidere

își câștigă lor rele și surparea ómenilor fără de lége ré e.

19. Aceste căĭ sûnt ale tuturor, celor ce isprăvesc cele fóră lége, pentru că cu necurăția sufletul lor își ridică.

20. Ințelepciunea întru eșire să laudă și în ulițe cinste pórtă.

21. Și pre marginile [1]) zidurilor să mărturisește, și la porțile cetăților îndrăsnind ḑice:

22. Orĭ câtă vreme ceĭ ne rĕĭ se vor ținea de direptate, nu se vor rușina, iară ceĭ fără minte aĭ sudălmiiĭ [2]) fiind poftitorĭ necurațĭ făcêndu-se urîtă sâmțirea.

23. Și vinovațĭ se făcură mustrărilor, iată voĭ isbucni vóuă graiul suflăreĭ mele și voĭ învĕța pre voĭ al meŭ cuvênt.

24. De vreme ce vĕ chemam și nu m'ațĭ ascultat și am întins cuvinte și nu luațĭ aminte.

25. Ce mincinóse ațĭ făcut sfaturile mele și la ale mele mustrărĭ n'ațĭ luat luare aminte.

26. Pentru aceia eŭ la peirea vóstră voiŭ rîde, și mĕ voiŭ veseli, când va veni vóuă pĭerderea.

27. Și dacă va veni vóuă fără veste gâlcéva și surparea asemenea viforuluĭ va fi, saŭ când vine vóuă necaz și încungiurare.

---

[1] Marginile zidurilor = vîrfurile zidurilor.

[2]) Aĭ sudălmiiĭ = batjocoreĭ.

28. Pentru că va fi când mě vețĭ chema, eŭ nu voiŭ asculta vóuě; cerca-mě-vor rěŭ şi nu mě vor afla.
29. Pentru că aŭ urît învěțătura şi frica Domnuluĭ n'a ales.
30. Nicĭ vrea la ale mele sfaturĭ să ia aminte.
31. Batjocorea ale mele mustrărĭ. Petr'aceia vor mânca ale căiĭ lor róde, şi de a lor necurăție se vor sătura.
32. Că, pentru că face strímbătate pruncilor se vor omori şi cercetoru pe necurațĭ perde.
33. Iară cela ce pre mine ascultă, va sălăşlui pre nădejde, şi va odihni fără frică de către tot rěul.

CAP. II.

1. Fiĭule, de primiaĭ graiul porunceĭ mele veĭ ascunde lângă mine.
2. Asculta-va înțelepciune urechia ta şi veĭ alătura inima ta la pricepere şi o veĭ apropia pe ea spre invěțătura fiiuluĭ těŭ.
3. Pentru că de veĭ chema înțelepciunea şi pri cepereĭ veĭ da glasul těŭ şi simțirea veĭ cerca cu mare glas.
4. Şi de veĭ cerca pre ea ca argintul şi ca comorile, veĭ cerca-o pre ea.

5. Atuncea veĭ pricepe frica Domnuluĭ, şi cunoştinţa luĭ Dumneḑeŭ veĭ afla.
6. Căcĭ Domnul dă înţelepciune şi de la faţa luĭ este mintea şi priceperea.
7. Şi adună vistierie celor ce isprăvesc mântuirea şi scuteşte călătoria lor.
8. Ca să păzéscă calea direpţilor şi calea cẹlor ce să tem de el va păzi.
9. Atuncea veĭ pricepe direptatea şi judecata şi veĭ isprăvi tóte osiile [1]) bune.
10. Pentru că de va veni înţelepciunea la cugetul tĕŭ şi sîmţirea la sufletul tĕŭ, bună se va părea.
11. Sfatul cel bun te va păzi şi socotéla cea curată te va cruţa.
12. Pentru ca să te mântuiască de la calea cea rea şi de către om ce grăeşte nimica de creḑut.
13. O! ceia ce părăsesc căile direpte ca să mergă. în căile întunerecului!
14. O! ceia ce se bucură spre rele şi se veselesc spre intórcere rea.
15. Cărora cărările într'o parte şi şovăite rótele lor
16. Ca să te depărteze de la calea direptă şi strein de direptul gând, fiiule sa nu te apuce sfatul rĕŭ.

---

[1]) Osiile bune = căile bune.

17. Care lasă învĕţătura tinereţelor, făgăduinţa luĭ Dumnedeŭ fiind uitată.
18. Pentru că a pus lângă mórte casa luĭ, şi lângă iad cu pămêntenii osiile luĭ.
19. Toţĭ câţĭ merg într'ênsul nu'şĭ vor maĭ întórce, nicĭ vor apuca cărărĭ direpte, pentru că nu se prind de aniĭ vieţeĭ.
20. Pentru că de or mérge în căĭ bune, aflarear cărările direptăţeĭ netede.
21. Ceĭ bunĭ vor fi locuitoriĭ pămêntuluĭ şi ceĭ ne rĕĭ vor rămânea întru el.
22. Căile necuraţilor din pămênt pier şi ceĭ fără de lege se vor scóte de la el.

CAP. III.

1. Fiĭule, ale mele legiuirĭ nu uita şi graiurile mele cruţe a ta inimă.
2. Pentru că îndelungare de viaţă şi aniĭ vieţeĭ şi pace vor adaoge ţie.
3. Milele şi credinţele nu te lipsesc [1]) şi le atinge [2]) pre ele preste grumazĭ; scrie-le pre ele pre lespedea inimeĭ tale.
4. Şi veĭ afla har şi gândeşte înainte bune, înaintea Domnuluĭ şi a ómenilor.

[1]) Nu te lipsesc = să nu-ţĭ lipséscă.
[2]) Şi le atinge = şi le înfăşóră.

5. Fiĭ nădăjduind cu tótă inima pre Dumnedeŭ, şi pre a ta învĕţătură nu te semeţi.
6. In tóte căile tale cunóşte-o pre ea, pentru ca să îndirepteze căile tale.
7. Nu fiĭ înţelept întru sine, şi te teme de Dumnedeŭ şi te abate de tot rĕul.
8. Atuncea va fi vindecare trupuluĭ tĕŭ şi socotélă vaselor tale.
9. Cinsteşte pre Domnul din ale tale ostenele, şi dă începătură luĭ din ale tale róde ale direptăţeĭ.
10. Pentru ca să se umple cămările tale de saţiŭ, de grâŭ şi de vin téscurile tale se vor revĕrsa
11. Fiĭule, nu defăima învĕţătura Domnuluĭ nicĭ te muia de ia mustrându-te.
12. Pentru că pre cela ce iubeşte Domnul, cértă, şi bate pre tot fiĭul pre carele priimeşte.
13. Fericit omul carele a aflat înţelepciunea şi pămênténul carele ştie înţelepciunea.
14. Pentru că maĭ bine e pre ea a neguţători, de cât vistieriĭ de aur şi de argint.
15. Şi maĭ cinstit este de cât pietrile cele de mult preţ; nu se imponcişéză eĭ nicĭ un rĕŭ; bine cunoscută este la toţĭ ceia ce se apropiă de ea, şi tot ce e cinstit nu este vrednic eĭ.
16. Pentru că lungimea traiuluĭ şi aniĭ vieţeĭ sûnt în drépta eĭ, iară in stînga eĭ bogăţie şi mă-

rire; din rostul eĭ iase direptate şi lege şi milă pre limbă pórtă.

17. Căile eĭ, căĭ bune, şi tóte cărările eĭ cu pace.

18. Semn de viaţă este la toţĭ ceĭ ce se ţin de dênsa şi ce se razimă pre ea, ca pre Domnul e întemeiată.

19. Dumneḑeŭ cu înţelepciunea întemeiă pămêntul şi găti cerurile cu mintea.

20. Cu simţirea luĭ beznele se rupseră şi noriĭ curseră róuă.

21. Fiĭule, să nu prea carĭ [1]) şi cruţă al meŭ sfat şi socotélă.

22. Pentru ca sufletul tĕŭ să trăiască, şi fă să fie har împrejurul grumazuluĭ tĕŭ, şi va fi vindecare trupuluĭ tĕŭ şi socotinţă óselor tale.

23. Pentru ca să mergĭ, nădăjduind, cu pace, tóte căile tale şi piciorul tĕŭ nu se va poticni.

24. Pentru că de veĭ şedea fără frică veĭ fi şi de veĭ adormi, dulce veĭ dormi.

25. Şi nu te veĭ teme, de frica ce a venit, nicĭ de pornirile necuraţilor care vin.

26. Pentru că Domnul va fi preste tóte căile tale şi vor răzima piciorul tĕŭ, pentru ca să nu te clătineştĭ.

---

[1]) Să nu pré carĭ = să nu trecĭ.

27. Nu te depărta a face bine celuĭ lipsit, când veĭ avea mâna ta a ajuta.
28. Să nu dicĭ înturnându-te, maĭ întórnă-te şi mâine voĭ da, putincios tu fiind a face bine, pentru că nu ştiĭ ce va naşte ceia ce vine.
29. Nu meşteşugui asupra prietinuluĭ tĕŭ réle carele nemerniceşte şi nădăjdueşte spre tine.
30. Nu iubi a face vrajbă către om indeşert, pentru ca să nu facă vre-un rĕŭ la tine
31. Să nu caştigĭ al reilor ómeni ponoslu, nicĭ să rîvneştĭ căile lor
32. Pentru că necurat este inaintea Domnuluĭ, tot cel fără lege şi întru ceĭ dirępţĭ nu se adună.
33. Blestemul Domnuluĭ în casele necuraţilor şi curţile direpţilor să blagoslovesc.
34. Domnul celor mândri să imponcişéză [1]) iar celor smeriţĭ dă har.
35. Mărirea, ceĭ înţelepţĭ o vor moşteni şi ceĭ necredincioşĭ înălţară necinste.

CAP. IV.

1. Ascultaţĭ fiĭ învĕţătura tatăluĭ şi luaţĭ aminte a cunóşte socotéla.

---

[1]) Să împoncişézĭ = le stă împotrivă.

2. Pentru că dar bun hărăzesc vóuă; cuvêntul meŭ să nu-l părăsițĭ.
3. Pentru că și eŭ am fost fiŭ tătânc-meŭ, ascultător și iubindu-mĕ în fața maiceĭ.
4. Cariĭ mĕ învĕța și ḑicea: razime-se cuvêntul în inima ta, păzăște poruncile, nu uita.
5. Câștigă înțelepciunea, câștigă priceperea; să nu uițĭ nicĭ să trecĭ cu vederea graiul gureĭ mele, nicĭ să te abațĭ de către graiurile gureĭ mele.
6. Să nu părăseștĭ pre ea și se va ține de tine; iubește pre e.., și cruța-te-va.
7. Incepătura înțelepciuneĭ este a câștiga înțelepciunea și în tótă cugetarea ta câștigă pricepere.
8. Ingrădește-o pre ea, și te va înălța; cinstește-o pre ea pentru ca să nu te cuprinḑă.
9. Pentru ca să dea capuluĭ tĕŭ cununa de darurĭ și cu cununa deșteptăciuneĭ va scuti pre tine.
10. Auḑĭ fiĭule și primește ale mele cuvinte, și se vor înmulți ție aniĭ viețeĭ tale, pentru ca să-țĭ facă ție multe căĭ viețeĭ.
11 Pentru că căile înțelepciuneĭ te învĕț și te puĭ pre tine la cărărĭ direpte.
12. Pentru că de veĭ merge, nu se vor închide ție pașiĭ și de veĭ alerga nu veĭ osteni.
13. Apucă-te de a mea învĕțătură; nu te lăsa, ci păzește pre ea ție în viața ta.

14. In căile necuraţilor să nu mergĭ, nicĭ să rîvneştĭ căile celor fără de lege.
15. In care loc se vor tăbărî să nu mergĭ acolo, abate-te de la eĭ şi scapă-te.
16. Pentru că nu vor adormi şi de nu vor face rĕŭ, luatu-s'a somnul de la eĭ şi nu dorm.
17. Pentru că aceştia mănâncă bucatele necurăţieĭ şi cu vin fără de lege se îmbată.
18. Iară căile direpţilor asemenea cu lumina strălucesc, merg şi luminéză pină unde isprăveşte ḑiua.
19. Iară căile necuraţilor intunecóse-s, nu ştiŭ cum să împiadecă
20 Fiĭule, la ale mele cuvinte ia aminte, şi la ale mele cuvinte alătură'ţĭ urechia.
21 Pentru ca să nu te părăséscă isvórele tale; păzeştele pre ele întru a ta inimă.
22. Pentru că viaţa este la toţĭ ceia ce află pre iale şi la tot trupul lor vindecare.
23. Cu tótă paza ta păzeşte a ta inimă, pentru că dintr'acestea-s ieşire de viaţă.
24. Ia din pregiurul tĕŭ cea îndărăptnică gură şi nedirepte buze, departe de la tine împinge.
25. Ochiĭ tĕĭ dirept să caute şi genile tale să clipéscă dirept.
26. Direpte alergăturĭ fă cu piciórele tale şi căile tale îndireptéză.

27. Să nu te abaţĭ nicĭ în dirépta nicĭ în stinga şi întórce piciorul tĕŭ de către calea cea rea.
28. Pentru că căile cele din nedirépta le ştie Domnul, şi întórse sûnt cele din a stinga.
29. Şi el drepte va face alergăturile tale şi călătoriile tale cu pace le va aduce înainte.

CAP V.

1. Fiĭule, la a mea înţelepciune ia aminte, şi la cuvintele mele alérgăţĭ urechia.
2. Pentru ca să păzeştĭ socotinţa bună şi simţirea buzelor mele poruncesc ţie.
3. Nu lua aminte la muierea rea, pentru că miere cură din buzele muereĭ curve, până la o vreme unge gêtlejul tĕŭ.
4. Ênsă maĭ apoĭ maĭ amar veĭ afla-o de cât fiarea şi ascuţit maĭ mult de cât sabia cu douĕ ascuţite.
5. Pentru că ale nebunieĭ picióre pogóră pre ceĭ ce se deprind cu ea, cu mórte la iad.
6. Şi urmele eĭ nu se razimă pentru că în căile vieţeĭ nu merge, şi greşite-s alergăturile eĭ şi nu bine cunoscute.
7. Acum, fiĭule, ascultă-mĕ şi să nu facĭ mincinóse cuvintele mele.

8. Departe de la éle fă calea ta şi să nu te a-
propiĭ de uşile caseĭ eĭ.
9. Pentru ca să nu dea la alţiĭ viaţa ta, şi traiul
tĕŭ la ceĭ nemilostivĭ.
10. Pentru ca să nu se sature strĕiniĭ de vîrtutea
ta şi ale tale ostenele la case streine vor intra.
11. Şi te veĭ căi la cele de apoĭ ale tale când se
vor róde peliţele trupuluĭ tĕŭ.
12. Şi veĭ grăi: cum urîĭ învĕţătura şi mustrările
le abătu inima mea?
13. Nu ascultaĭ glasul celuĭ ce mĕ îndrepta şi mĕ
învĕţa, nicĭ mi-am alăturat urechia.
14. Preste puţin mĕ făcuĭ întru tot rĕŭ, în mijlocul
adunăreĭ şi împreunăreĭ.
15. Fiĭule, bea ape din ale tale vase şi din isvorul
fôntânilor tale.
16. Să se pré verse ţie apele din isvorul tĕŭ, şi
la uliţile tale umble apele tale.
17. Fie ţie singur avute [1]) şi niminea strĕin să fie
părtaş cu tine.
18. Isvorul tĕŭ al apeĭ fie ţie osebită şi te vese-
leşte împreună cu muierea cea din tinereţele tale.
19. Cerbul priinţeĭ şi mânzul darurilor tale să-şĭ
petrécă cu tine şi acésta a ta să se socotéscă
şi fie împreună cu tine în tótă vremea.

---

[1]) Fie ţie singur avute = să-ţĭ fie averea numaĭ ţie singur.

20. Pentru că în priința aceştia împrejurîndu-te, înmulţit veĭ fi; nu fiĭ mult către cea streină, nicĭ te ţinea în braţele ce nu-s ale tale.
21. Pentru că naintea ochilor luĭ Dumnedeŭ sûnt căile omuluĭ şi la tóte alergăturile luĭ, socoteşte.
22 Fără de legile pre om vînéză şi cu şirurile pĕcatelor sale fie-care se strînge.
23 Acesta móre cu ceĭ neînvĕţaţĭ şi din mulţimea avuţieĭ luĭ, se lépădă şi vor peri pentru nebunia.

CAP. VI.

1. Fiĭule, de te veĭ chezăşui pre al tĕŭ priétin, da-veĭ mâna ta la vrăjmaşĭ.
2. Pentru că laţ mare e la om buzele luĭ, şi să prinde cu buzele gureĭ luĭ.
3. Fă, fiĭule, cele ce-ţĭ poruncesc eŭ şi te mântuéşte; pentru că veĭ veni la mânile rĕilor; pentru priétinul tĕŭ fă neslăvindu-te şi învitéză şi pre priétinul tĕŭ carele l'aĭ chezăşuit.
4. Să nu daĭ somn ochilor tĕĭ, nicĭ să adormezĭ cu genele tale.
5. Pentru ca să te mântueştĭ ca căprióra din laţ şi ca pasărea din cursă.
6. Pasă către furnică, o leneşule! şi rîvneşte vĕdênd căile eĭ şi fiĭ de cât aceia maĭ înţelept.

7. Pentru că la ea, arătură nefiind, nicĭ pre cel ce să o îndemne avênd, nicĭ sub stăpân fiind.
8. Gáteşte vara hrană şi multă strînsóre la seceră; saŭ pasă către albină şi află cat este de lucrătóre şi lucru fórte curios face, ale căria ostenéle, Impĕraţiĭ şi proştiĭ spre sănătate le aduc, şi poftită este la toţĭ şi slăvită, măcar fiind la tărie slabă, pre înţelepciune cinstind'o, se aduse înainte.
9. Pînă când leneşule zacĭ, şi când din somn te veĭ scula?
10. Puţin să dormĭ şi puţin să şezĭ şi puţin să dormitezĭ şi puţin înbrăţoşaţĭ cu mânile pieptul.
11. Dupĕ aceia vine ţie ca un rĕŭ curătoriŭ[1]) sărăcia şi încă lipsa ca un bun alergător.
12. Iară de vei fi tără de lene, veni-va ca isvorul secerea ta, şi lipsa ca un rĕŭ alergător va fugi de la t ne.
13. Omul fără minte şi fără de lege, merge-va în căĭ nu bune şi acesta face semn cu ochiul şi însemnéză[2]) cu piciorul şi învaţă cu înduplecăturile degetelor.
14. Şi inima îndărătnică meşterşugueşte rele, în tótă vremea unul ca acesta gâlcévă întăreşte la cetate.

---

[1]) C irătoriŭ = alergătoriŭ. [2]) însemnéză = bate.

15. Pentru aceia fără veste vine peirea luĭ, tăerea şi sfărîmarea nevindecată.
16. Pentru că se bucură la tóte care urasce Domnul şi se va sdrobi pentru necurăţia sufletuluĭ.
17. Ochiul sămeţuluĭ, limbă nediréptă, mâinile ce varsă sânge dirept.
18. Şi inima ce meşteşugueşte gândurí rele, şi piciórele ce sîrguesc a face réu vor peri de tot.
19. Aţâţă minciunĭ, mărturie strîmbă şi trimite judecăţĭ în mijlocul fraţilor.
20. Fiiule, păzeşte legile tătânĕ-tĕŭ şi nu iepăda obiceele mâne-ta.
21. Şi le lipeşte pre ele preste sufletul tĕŭ pururea şi le închee împrejurul grumazuluĭ tĕu.
22. Când umbli, o ia cu tine pre ea şi cu tine fie şi când dormĭ păzéscă-te pentru ca sculându-te să vorovéscă cu tine.
23. Căcĭ sfetnic este porunca legeĭ şi lumină şi cale vieţeĭ şi mustrare şi învĕţătură.
24. Ca să te păzéscă de fămeia cu bărbat şi de pâri de limbă streină.
25. Fiiule, să nu te biruéscă pofta frumuseţilor, nicĭ să te vânezĭ cu ochiĭ tĕĭ nicĭ să te răpeştĭ de genele eĭ.

26. Pentru că preţul curveĭ e cât al uneĭ pânĭ şi femeia bărbaţilor cinstite suflete vânéză.
27. Baga-va cine-va foc în sîn şi hainele nu-şĭ va arde?
28. Aŭ va umbla cine-va pe cărbunĭ de foc aprinşĭ şi piciórele nu-şĭ va arde?
29. Aşa cele ce întră către femeia cu bărbat nu sĕ va desvinovăţi nicĭ tot cele ce se va atinge de dênsa.
30. Nu e minune de să va prinde nescine furând, pentru că fură să sature suflet flămînd.
31. Iara de sĕ va prinde plati-va cu şépte părţĭ şi tóte agonisitele luĭ, dându-le, se va isbavi.
32. Iară pricurvarul pentru lipsa minţilor, perire sufletuluĭ luĭ câştigă
33. Chinurĭ şi necinste sufere, şi ocara luĭ nu se va stinge în véc.
34. Pentru ca plină-ĭ de răvnirea mânieĭ bărbatuluĭ eĭ, şi nu se va conteni în ziua judecăţeĭ.
35. Nu va schimba pentru nicĭ o rescumpărare vrajba, nicĭ sĕ va slobozi prin multe darurĭ.

CAP. VII.

1. Fiiule, păzeşte ale mele cuvinte şi poruncile mele ascunde lànga tine.

2. Fiiule, cinstește pre Domnul și te veĭ întări, și afară din el nu te teme de altul.
3. Păzește ale mele poruncĭ și veĭ trăi, și ale mele cuvinte ca luminile ochilor, pune-le pre ele pregiur degetelor tale și le scrie preste lățimea inimeĭ tale.
4. Zi-ĭ înțelepciuneĭ soră a ta să fie, și mintea cunoscută 'ți-o câștigă ție.
5. Pentru ca să te păzéscă de muerea streină și rea, care te răpune cu cuvinte cele ce-s spre dor[1]).
6. Pentru că de pre feréstră, din casa eĭ, privind la uliță;
7. Orĭ pre care tinerel va vedea din ceĭ fără minte feciorĭ lipsițĭ de minte;
8. Trecând pe lângă unghiul caseĭ eĭ;
9. Și grăind intru intunerec de séra, când liniște de noptea va fi și negurosă;
10. Și muerea 'l intâmpină pre el, chip avind curvesc, care face a sbura inimile tinerilor;
11. Și rĕsfățată este și neastimpărată și în casă nu sĕ așéză piciórele eĭ.
12. Pentru că oreș câtă vreme afara să desmérda și cită-va vreme in uliță prin tot unghiul pândește.

---

[1]) Cu cuvinte cele ce-s spre dor = cu cuvinte dulcĭ.

13. Dupe aceia, apuçându-se, sĕrută pre el şi cu obraz fără de ruşine zice el.

14 Jertvă de pace este mie, astă-zĭ daŭ rugile mele.

15. Pentru aceia am eşit întru întâmpinarea ta, poftind a ta faţă; aflatute-am.

16 Cu făşiurĭ am întins patul meŭ, cu aşternuturĭ de acelea de Eghipet am aşternut.

17. Am stropit stratul meŭ cu şofran şi casa mea cu scorţişóre.

18. Vino, şi să ne desfătăm cu iubire până la mânecate, vino şi cu dragoste să ne tăvălim.

19. Pentru că nu este bărbatul meŭ acasă, s'a dus cale delungată.

20 Legătură de argint luând în mâinele luĭ, dupĕ zile multe se va întórce la casa luĭ.

21. Şi 'l ratăci[1]) pre el cu multă voroavă şi cu laţurile buzelor ei l'aŭ tras pre el.

22. Şi el urmă eĭ, sburându-se, şi ca un boŭ la junghere se aduce şi ca un câine la legătură.

23. Saŭ ca un cerb cu săgeata rănindu-se la ficat şi sârgueşte ca pasĕrea la laţ, neştiind că pentru suflet aleargă.

---

[1]) Il atrătn.

24. Acum dar, fiiule, ascultă-mĕ și ia aminte la cuvintele gureí mele.
25. Să nu se abată la căile eĭ inima ta și să nu te rătăceștĭ în drumurile eĭ, pentru că pre mulțĭ rănind 'i-aŭ surpat.
26. Și nenumĕrațĭ sûnt pre cari 'i-aŭ omorât.
27. Căile Iaduluĭ e casa eĭ pogorind la cămările morțeĭ.

CAP. VIII

1. Pentru aceea, tu înțelepciunea mărturisește ca mintea să te asculte.
2. Pentru că pre cele înalte vîrfurĭ este și în mijlocul cărărilor stă.
3. Și lângă porțile silnicilor șade și la intrărĭ se laudă.
4. Pre voĭ o! ómenilor, vĕ rog și slobozesc al meŭ glas fiilor ómenilor.
5. Gândițĭ ceĭ fără rĕutate măestria și ceĭ neîn-vĕțațĭ însemnațĭ la inimă.
6. Ascultați-mĕ că cuvióse voiŭ grăi și voiŭ scóte din buze direpte.
7. Că adevĕrul va cerceta gât'ejul meŭ și urîte sûnt înaintea mea buzele mincinóse.
8. Că direptate's tóte graiurile gureĭ mele, nimica fiind întru éle strîmb nice încâlcit.

9 Tóte's înaintea celor ce pricep și direpte celor ce află cunoscința.

10. Luațĭ învețătură și nu argint, și minte maĭ mult de cât aur lămurit, și luațĭ simțirĭ de cât aur curat.

11. Pentru că maĭ bună este înțelepciunea de cât pietrele celea scumpe și tot cinstitul nu este vrednic eĭ.

12. Din înțelepciunea sălășluiiŭ sfatul; și mintea și gândul eu am chemat.

13. Frica Domnuluĭ urăște strîmbătatea, semeția și mândria, și căile vicleanilor, și gura cea necredinciósă o am urît și căile cele încâlcite ale celor rĕĭ.

14 Al meŭ este sfatul și întemeerea; a mea este înțelepciunea și vîrtutea.

15. Prin mine împărațiĭ împărătesc și silniciĭ [1] scriŭ direptate.

16. Prin mine cei marĭ sĕ măresc și tiraniĭ prin mine biruiesc pămêntul

17. Din pre ceĭ ce mĕ iubesc, îndrăgesc și ceĭ ce cércă pre mine afla-vor dar.

18. Avuția și mărirea la mine este și câștigarea a multora și direptatea.

19. Maĭ bine pre mine sa mĕ rodiască de cât au-

[1]) Ceĭ puternicĭ.

rul şi piatra scumpă; şi ale mele roduri mai bune sûnt de cât argintul cel ales.

20. In căile direptăţeĭ umblu şi în mijlocul cărărilor adevěruluĭ mě întorc.

21. Pentru ca să împart celor ce mě iubesc avere; şi visteriile lor să le umplu de bunătăţĭ; de voiŭ spune vouă celea ce fac în toate zilele, voiŭ pomeni celea din veac să le numěr.

22. Domnul zidi pre mine începătura cailor luĭ la lucrurile luĭ.

23. Maĭ 'nainte de vecĭ mě întemeiă din început maĭ înainte de cât a face pěmêntul.

24. Şi maĭ înainte de cât face besnele, maĭ nainte de cât a eşi isvórele apelor.

25. Maĭ nainte de a se întări munţiĭ şi maĭ nainte de tóte dealurile mě naşte.

26. Domnul a făcut ţěrĭ şi nelocuite [1]) şi marginĭ locuite celuĭ de sub ceriŭ.

27. Când gătea Ceriul, eram de faţă cu el şi când osăbia scaunul sěŭ preste vênturĭ.

28. Când tarĭ făcea pre ceĭ de sus nourĭ şi ca nişte tăriĭ aŭ pus izvórele cele de sub ceriŭ.

29. Când aŭ pus mărcĭ hotar şi apelor ca să nu trecă ţěrmurile sale şi tarĭ aŭ făcut temeliile pămêntuluĭ.

---

[1]) Nelocuite = pustiile.

30. Eram lângă el tocmind; eŭ eram cu care sĕ bucura, şi in tóte zilele mĕ veseleam în faţa luĭ preste tótă vremea.
31. Când sĕ veselia lumea săvêrşind şi sĕ veselia întru fiiĭ oamenilor.
32. Acum dară, fiiule, ascultă-mĕ; fericiţĭ carĭ căile mele vor păzi.
33. Ascultaţĭ înţelepciunea şi vĕ înţelepţiţĭ şi să nu vĕ astupaţĭ urechile.
34. Ferit omul carele mĕ va asculta şi omul carele ale mele căĭ va păzi, priveghiând la ale mele uşĭ pururea, păzind pragurile intrărilor mele.
35. Pentru că eşirile mele, eşirĭ de viaţă sûnt, şi sĕ găteşte vrerea de la Domnul.
36. Eară ceĭ ce greşesc la mine, păgânesc la ale lor suflete; şi ceĭ ce urăsc pre mine, iubesc moartea.

CAP. IX.

1. Inţelepciunea îşĭ zidi eĭ casă şi o intări cu stâlpĭ şapte.
2. Junghiat-aŭ ale eì junghiurĭ şi turnă în clondirĭ al sĕŭ vin, şi găti a eĭ masà.
3. Trimise pe aĭ eĭ robĭ, chemând cu innalta strigare la clondirĭ, zicênd:

4 Carele este dintru voĭ fără de minte, abată către mine; şi celor lipsiţĭ de minte zise:
5. Veniţĭ de mâncaţĭ pánea mea şi beţĭ vin carele am turnat vouă.
6. Părăsiţi nebunia, şi veţĭ trăi, in veac veţĭ im părăţi; şi cercaţi înţelepciunea pentru ca să trăiţĭ şi vĕ îndireptaţĭ priceperea, cu mintea.
7. Cela ce ceartă [1]) pre ceĭ rĕĭ îşĭ va lua luĭ necinste; şi mustrând pe cel necurat se va huli; căci mustrările la cel necurat rane sûnt luĭ.
8. Nu mustra pre ceĭ rĕĭ pentru ca să nu te urască; mustră pre cel înţelept şi te va iubi.
9. Dă celuĭ înţelept pricină şi maĭ înţelept va fi; arată direptuluĭ, şi va adaoge a primi.
10. Incepătura înţelepciuneĭ este frica Domnuluĭ şi sfatul sfinţilor, priceperea; ĭară a cunóşte legea este a cugetuluĭ bun.
11. Pentru că întru acesta chip multă vreme veĭ trăi şi se va adaoge ţie aniĭ vieţeĭ tale.
12 Fiiule, de veĭ fi înţelept, ţie înţelept veĭ fi, şi celor de aprópele tĕŭ, iară de veĭ petrece rĕŭ, singur veĭ suferi relele; fiiul certat (învĕţat) înţelept va fi şi pre cel nebun slugă îl va avea, carele sĕ reazămă pre minciunĭ; acesta va paşte vênturĭ şi acesta va goni păsĕrĭ sburătóre pen-

---

[1]) Ceartă = invaţă.

tru că aŭ lăsat căile viieĭ luĭ şi osiile arătureĭ luĭ aŭ rătăcit şi merge prin pustiĭ fără apă şi în pămênt rînduit întru seteciunĭ şi adună cu mânile nerodire.

13. Femeea fără de minte şi obraznică lipsită de pâine se face carea nu ştie ruşinea.

14. Şezut-a la uşile caseĭ eĭ preste jeţu-ĭ la iveală în uliţă.

15. Chemând pre ceea ce trece pre cale, pre ceĭ ce mergea dirept întru căile lor; carele este întru voĭ prea fără de minte, abate-se către mine.

16. Şi celor lipsiţĭ de minte le porunceşte zicênd:

17 De pâine ascunsă, cu dulceaţă vĕ atingeţĭ ş din apă bună, de furtişag, să beţĭ.

18. Şi el nu ştie că pămâteniĭ lângă ea pic şi la fundul iaduluĭ sĕ tâmpină.

19. Ci saĭ [1]) să nu zăboveştĭ în locul eĭ, nicĭ să puĭ ochiul tĕŭ spre ea, pentru că aşa o veĭ trece ca o apă strĕină, şi veĭ trece rîul strein şi de apă strĕină te depărtéză şi din izvor strein să nu beĭ, pentru ca multă vreme să trăieştĭ şi să ţi se adauge ţie aniĭ vieţeĭ tale

CAP. X.

1. Fiiul înţelept veseleşte pre tatăl, iar fiul nebun este întristare maiceĭ.

---

1) Saĭ = fugĭ.

2. Nu vor folosi vîsteriile celor fără de lege, şi direptatea izbăvéşte din mórte.

3. Nu va omorî cu fóme Domnul sufletul direpţilor, şi viaţa celor necuraţĭ o va surpa.

4. Sărăcia pre om smereşte, şi mâinele celor vitejĭ îmbogăţescu-se.

5. Fiul certat (învĕţat) inţelept va fi, şi pre cel nebun slugă 'l va avea.

6. Scapă de la zăduf fiul inţelept, şi stricat de vênt se face la secere fiul fără de lege.

7. Blagoslovenia Domnuluĭ pe capul direptuluĭ, iară gura celor necredincioşĭ o acopere plângere fără de vreme.

8. Pomenirea direpţilor cu laude, şi numele celor necuraţĭ sĕ stinge.

9. Cel inţelept la inimă va primi poruncĭ, iară cel neacoperit la buze îndărătnicind se va împedeca.

10. Cine merge cu prostime (cu dreptate) merge nădăjduind, şi cel ce îndărătniceşte căile luĭ, se va cunóşte.

11. Cela ce face semn cu ochiul, cu vicleşug, adună ómenilor voĭ rele, iar cel ce mustră cu îndrăsnire, face pace.

12. Izvorul vieţeĭ în mâna direptutuĭ, şi gura păgânuluĭ o va acoperi pierzarea.

13. Ura ridică price, şi pre toţĭ ceia ce nu sĕ pricesc, iĭ va acoperi prieteşugul.
14. Care din buze scóte înţelepciune, cu toeag bate pre omul fără de inimă.
15. Inţelepţiĭ vor ascunde simţirea şi gura obraznicululuĭ apropie-sĕ la sfărîmare.
16. Câştigarea avuţiilor, cetate tare, şi sfărîmarea celor necuraţĭ, sărăcia.
17. Faptele direpţilor vieaţă fac, şi ródele celor necuraţĭ, păcatele.
18. Căile vieţeĭ le păzeşte invĕţătura, şi învĕţătura nemustrată, rătăceşte.
19. Acopere vrajba buzele direpte, şi ceĭ ce scot sudălmĭ prea fară de minte sûnt.
20. Din cuvinte multe nu veĭ scăpa de păcat, şi scumpindu-ţĭ cuvintele, înţelep veĭ fi.
21. Argint lămurit, limba direptuluĭ; şi inima celuĭ necurat se va sfîrşi.
22. Buzele direpţilor ştiŭ înnalte, iar ceĭ fără de minte cu lipsă mor.
23. Blagoslovenia Domnuluĭ pe capul direptuluĭ, acésta 'l îmbogăţeşte şi nu se va adaoge eĭ în inimă mâhnire.
24. Cu rîsul nebunul face rele, iară învĕţătura la om naşte înţelepciune.
25. Cu peerirea cel necurat să pórtă, şi pofta direptuluĭ, priimită.

26. Mergênd viforul piére cel necurat, şi direptul abătându-se, se mântueşte în veac.
27. In ce chip e aguri la la dinţĭ stricătóre şi fumul la ochĭ, aşa fără de legea celor ce se pórtă cu ea.
28 Frica Domnuluĭ adaoge zilele şi aniĭ necuraţilor se vor împuţina.
29. Zăvoeşte la direpţĭ veselia, iară nădejdea necuraţilor piére.
30. Intărirea curatuluĭ, frica Domnuluĭ, şi sfărâmare celor ce fac rele.
31. Direptul în veac nu se va clăti şi necuraţiĭ nu vor locui pământul.
32. Gura direptuluĭ pică înţelepciune, iar limba nedireptuluĭ piére.
33. Buzele ómenilor direpţĭ pică darurĭ şi gura celor necuraţĭ sĕ întórce.

CAP. XI.

1. Cumpenele viclene, urâciune înaintea Domnuluĭ, şi cântarul dirept priimit la dênsul.
2. Orĭ unde va intra sudalma, acolo necinste, şi gura smeriţilor cercetează învĕţătura.
3. Săvîrşirea direpţilor va îndrepta pre dênşi iară împĭedecarea nebăgătorilor de sémă îĭ va prăda pre eĭ.

4. Nu vor folosi averile în ziua mâniei, şi direptatea va isbăvi de la mórte; murind direptul lasă locuinţă şi gata se face şi bucurósă pierirea necuraţilor.
5. Direptatea nevinovatuluĭ îndrepteazá căile, şi necurăţia cade asupra strîmbătăţeĭ.
6. Direptatea ómenilor direpţĭ va isbăvi pre eĭ şi cu nesfatul sĕ prind ceĭ fără de lege.
7. Murind omul drept, n'aŭ pierit nădejdea, iar fala necuraţilor aŭ pierit.
8 Direptul din vênat (cursă) iese, şi în locul luĭ sĕ dă cel necurat.
9. In gura necuraţilor, laţul cetăţenilor, şi simţirea (chibzuirea) direpţilor, bine călătorită.
10. Intru bunătăţile direpţilor sĕ îndiréptă cetatea, şi întru pierirea necuraţilor, bucurie.
11. Cu blagoslovenia direpţilor se va înnălţa cetatea, şi gura necuraţilor s'aŭ săpat.
12. Batjocoreşte pre cetăţenĭ cel lipsit de minte, şi omul înţelept linişte pórtă.
13. Omul îndoit la limbă, descopere sfaturĭ la adunare şi cel credincios la duh, ascunde lucrurile.
14. La carĭ nu este o cârmuire, cad ca frunzele, iară mântuirea este cu mult sfat.
15. Cel rĕŭ face rĕŭ când se va împreuna cu direptul şi uraşte sunetul adeverinţeĭ.

16. Muierea de treabă ridică bărbatuluĭ mărire; iar scaun necinsteĭ este muierea, urând cele direpte; de avuţie leneşiĭ lipsiţĭ sĕ fac, iar vitejiĭ reazămă spre avuţie.

17. Sufletuluĭ luĭ bine face omul milostiv, şi pierde al sĕŭ trup cel nemilostiv.

18. Necuratul face fapte nedirepte; iară sĕmînţa direpţilor, plata adevéruluĭ.

19. Fiul drept sĕ naşte spre viaţă; gonirea necuratuluĭ spre moarte.

20. Urâte's Domnuluĭ încâlcitele căĭ, şi primiţĭ sûnt la el toţĭ nevinovaţiĭ în cale.

21. Asupra mâneĭ puind mânele cu strîmbătate nu ne certat va fi de rĕutăţĭ; iar cel ce samănă direptatea lua-va plată credinciósă.

22. In ce chip cercelul de aur în nasul scroafeĭ, aşa la femeea îndărătnică frumuseţea.

23. Pofta direpţilor tótă e bună, iară nădejdea necuraţilor va pieri.

24. Sûnt ceĭ ce ale lor seamănă şi care maĭ mult fac şi sûnt şi ceĭ ce adună celea streine care sĕ împuţinează.

25. Tot sufletul ce bine sĕ cuvintéză éste prost şi omul mânios nu e cu chip bun.

26. Cela ce ţine grâul să 'l lase pre el limbilor şi cel ce vinde grâul scump îl blastămă norodul; iar blagoslovenia în capul celuĭ darnic.

27. Cel ce meşteşugueşte cele bune cércă dar bun, iară pre cel ce cércă relele, îl vor apuca pre el.
28. Cel ce nădăjduéşte spre avuţia luĭ, aceste va cădea, iară cela ce se apucă de direpţĭ acela va rĕsări.
29. Cela ce nu sĕ pórtă împreună cu casa luĭ va moşteni vênt, şi va sluji cel fără de minte la cel înţelept.
30. Din róda direptăţeĭ odrăsléşte copaciul vieţeĭ, şi să omóră fără de vreme sufletele celor fără de lege.
31. De vreme ce direptul abia sĕ spăşéşte, dară necuratul şi păcătosul unde se va ivi?

CAP. XII.

1. Cela ce iubeşte învĕţătura, iubeşte simţirea (ştiinţa), iar cel ce uraşte mustrările, nebun e.
2. Maĭ bun este cel ce află dar de la Domnul Dumnezeŭ, iară omul fără de lege se va mulcomisi (se va uita).
3. Nu se va isprăvi (ferici) omul de la cel fără de lege şi rădăcinele direpţilor nu se vor scoate.
4. Muierea bărbată cunună e bărbatuluĭ eĭ, şi

în ce chip e în lemn vĭermele, aşa pre bărbat pierde muierea făcătóre de rele.

5. Socotelile [1]) direpţilor sûnt judecăţĭ, şi necuraţiĭ ocârmuiesc vicleşugurĭ.

6. Cuvintele necuraţilor vicléne's spre sànge şi gura direpţilor va isbăvi pre dênşiĭ.

7. Orĭ unde se va întórce ceĭ necurat, se va stinge, iară casele direpţilor vor rămânea.

8. Gura înţeleptuluĭ se laudă de om, iar cel greŭ la inimă se batjocoreşte.

9. Maĭ bine este omul întru necinste (fără de boerie) slujindu'şĭ luĭ de cât cinste pre sine puind şi lipsit fiind de pâine.

10. Direptuluĭ i se face milă de sufletul dobitócelor luĭ, iar ficaţiĭ necuraţilor nemilostivĭ sûnt.

11. Cela ce lucrează al sĕŭ pământ se va sătura de pâine, iară ceĭ ce gonesc în deşert, sûnt lipsiţĭ de minte.

12. Carele e dulce în petrecerile vinuluĭ întru a luĭ tăriĭ lua-va necinste.

13. Poftele necuraţilor rele sûnt, iară rădăcinile direpţilor în tăriĭ sûnt.

14. Pentru păcatele buzelor cade în laţurĭ păcătosul, iară direptul lunecă de éle; cela ce caută [2]) luĭ, milui-se-va, iară cela ce va întîmpina în porţĭ va necăji sufletele.

---

[1]) Socotelile = gîndurile. [2]) Caută = sĕ uită.

15. Din rodurile gureĭ sufletul omuluĭ se va sătura de bunătățĭ şi rĕscumpărarea buzelor luĭ se va da luĭ.
16. Căile celor fără de minte direpte's înnaintea lor, iară direptul ascultă sfaturile.
17. Nebunul într'aceeaşĭ ḑi vesteşte urgia luĭ iară omul viclean îşĭ ascunde a luĭ necinste.
18. Credința dovedită o va vesti direptul; iară mărturia strîmbilor vicleană e.
19 Sunt ceea-ce grăiesc de rănesc ca cu sabia, iară limbile înțelepților vindecă.
20 Buzele adevĕrate isprăvesc mărturisélă, iară martorul iute are limbă strâmbă.
21. Vicleşugul e inima celuia ce meşteşugeşte rele, iară ceĭ ce vor pacea se vor veseli.
22. Nu va plăcea direptuluĭ nimica strâmb, şi necurațiĭ se vor umplea de rele.
23. Scârbos Domnuluĭ buzele mincinóse, iară cel ce face credința priimită, e lângă el.
24. Omul priceput, scaunul simțireĭ, iară inima celor fără de minte va întâmpina blestemurĭ.
25. Mâna celor aleşĭ birui va prea lesne, şi vicleniĭ vor fi la pradă.
26. Gróznicul cuvînt turbură inima omuluĭ dirept, iară vestea bună veseleşte pre dênsul.
27. Cunoscĕtorul dirept luişĭ prieten va fi, iar gîndurile necuraților sûnt nesuferite; pre ceĭ

ce greşesc îĭ vor goni relele şi calea necura-
ţilor rătăci-va pre dênşiĭ.

28. Nu va nemeri vicleanul, vînat, iară omul cu-
rat câştigare cinstită.

29. In căile direptăţeĭ vieaţa este, iară căile po-
menitorilor de rele sûnt spre mórte.

CAP. XIII.

1. Fiĭul iscusit este ascultător tatăluĭ, iar fiĭul ne-
ascultător, întru pierzare.

2. Din ródele direptăţeĭ mânca-va cel bun, iar
sufletele celor fără de lege pieri-vor fără de
vreme.

3. Cine 'şĭ păzeşte gura sa, păzeşte al sĕŭ suflet,
iar cel îndrăzneţ la buze, înfricoşa-va pre sine.

4. Intru pofte este tot cela ce este fără de lucru,
iară mâinele celor bărbaţĭ sûnt întru nevoinţă.

5. Cuvêntul strîmb uraşte'l cel dirept şi necuratul
ruşinézĕ-se, şi nu va avea îndrăznire.

6. Direptatea păzeşte pre cel fără rĕutate, iară
pre ceĭ necuraţĭ rĕĭ îĭ face pĕcatul.

7. Sûnt ceia ce îmbogăţesc pre sine, neavênd ni-
mica, şi sûnt ceia ce smeresc pre sine cu multă
avuţie.

8. Rĕscumpĕrarea sufletuluĭ omuluĭ e avuţia sa,
şi săracul nu îngădué;te înfricoşare.

9. Lumina e la direpţĭ pururea, iară lumina necuraţilor stinge-se; sufletele viclene rătăcescu-se în pĕcate, iară direpţiĭ îndură-se şi miluesc.
10. Rĕul, cu sudalmă face rele, iară ceĭ ce se cunosc pre sine, direpţĭ sûnt.
11. Averea sîrguindu-se cu fără de lege, maĭ puţină se face; iară cela ce strânge luĭ cu bună credinţă, se va înmulţi.
12. Direptul se îndură şi împrumutéză; maĭ bună éste cel ce începe a ajuta cu inima, de cât cel ce făgăduieşte, şi la nădejde aduce; că pomul vieţeĭ este pofta bună.
13. Cine nu bagă în sémă lucrul, nebăga-se-va în sémă de el; iar cel ce se teme de poruncă, acela e sănătos.
14. La fiul viclén nimica bun nu este; iară la sluga înţeléptă sporite lucrurĭ vor fi şi se va îndirepta calea luĭ.
15. Legea înţeleptuluĭ, isvorul vieţeĭ; iară cel fără de minte, de laţ va muri.
16. Priceperea bună dă dar; iară a cunóşte legea, este a cugetuluĭ bun, şi căile celor nebăgătorı în sémă întru pierire.
17. Tot viclénul face cuminte, iar cel fără de minte, îşĭ întinde sie'şĭ rele.
18. Impĕratul dârz cădea-va la rele, iar sluga înţeléptă izbăvi-va'l pre el.

19. Sărăeia și necinstea o strică învĕțătura, iară cela ce păzeşte mustrările, se va mări.
20. Poftele necuraților îndulcesc sufletul, și faptele necuraților departe's de minte.
21. Cel ce umblă împreună cu ceĭ învĕțațĭ, învĕțat va fi; iară cel ce merge cu ceĭ fără de minte, cunóște-se-va.
22. Pre ceĭ ce greșesc goni-i-va relele; iară pre ceĭ direpțĭ îĭ va apuca binele.
23. Omul bun va lăsa moștenĭ pre fiiĭ fiilor; iară avuția necuraților se strânge direpților.
24. Direpțiĭ face-vor cu avuție, anĭ mulțĭ; iară ceĭ nedirepțĭ pier degrabă.
25. Care nu se îndură de toiag, urаște pre fiul luĭ; iară cel ce'l iubește cu nevoință îl cértă.
26. Direptul mâncând satură sufletul luĭ, iară sufletele necuraților lipsite's.

CAP. XIV.

1. Ințeleptele muierĭ ḑidiră case, iar ceea nebună o a săpat cu mâinele eĭ.
2. Cela ce merge dirept, teme-se de Domnul; iară cela ce șovăаște în căile luĭ, rușina-se-va.
3. Din gura celor fără de minte toeag de sudalmă, iară buzele înțelepților păzеște-ĭ pre eĭ.

4. Unde nu's boĭ, éslele curate; şi unde's multe pâinĭ arătată este vîrtutea bouluĭ.
5. Mărturia credinciósă nu minte; iară mărturia mincinósă aţâţă minciunĭ.
6. Cerea-veĭ înţelepciunea la ceĭ rĕĭ şi nu o veĭ afla; iară simţirea la ceĭ înţelepţĭ e uşóră.
7. Tóte's împotriva omuluĭ fără de minte; armele simţireĭ, buzele înţelepte.
8. Inţelepciunea celor harnicĭ cunóşte-va căile lor, iară gândul celor fără de minte în rătăcire.
9. Caselor celor fără de lege le trebueşte curăţenia, iar casele direpţilor, primite's.
10. Inima omuluĭ simţitóre mâhnitóre sufletuluĭ sĕŭ, iar când se veseleşte nu se amestecă cu sudalma sa.
11. Casele necuraţilor stinge-se-vor, iar corturile celor ce isprăvesc, sta-vor.
12. Este cale care se pare a fi ómenilor diréptă, iară sfîrşitui eĭ duce la fundul iaduluĭ.
13. In veselie nu se amestecă mâhnirea; iar maĭ pre urmă bucuria, se întórce în plâns.
14. De căile luĭ umplea-se-va cel dârz la inimă; iară din cugetele luĭ, e omul bun.
15. Cel prost crede la tot cuvêntul, iară viclénul vine la căinţă.
16. Inţeleptul spăimîntu-se s'a abătut de la rĕŭ,

iar cel fără de minte luişĭ nădăjduind amestecă-se cu cel fără de lege.

17. Cel iute la mânie face fără de sfat; iară omul înţelept multe suferă.

18. Impărţi-vor ceĭ fără de minte rĕutatea, iară ceĭ ştiutorĭ vor birui sîmţirea.

19. Luneca-vor rĕiĭ înaintea celor bunĭ, şi necuraţiĭ vor sluji la uşile direpţilor.

20. Priéteniĭ vor urî pre prieteniĭ săracĭ, ıar priéteniĭ bogaţilor sûnt mulţĭ.

21. Cela ce nu cinsteşte pre sărac greşeşte, iar cela cine milueşte pre sărac, este fericit.

22. Rătăcindu-se ceĭ strîmbĭ meşteşuguesc rele; iară mila şı adevĕrul meşteşuguesc ceĭ bunĭ.

23. Nu ştiŭ mila şi credinţa meşteriĭ de rele; iară milele şi credinţele lângă meşteriĭ ceĭ bunĭ.

24. Tot cela ce pórtă grijă, are de prisosit, iară cela desmierdat şi nepurtător de grijă, în lipsă va fi.

25. Cununa înţelepţilor, avuţia lor; iară zăbava celor fără de minte, e rea.

26. Mântui-va din rele sufletul mărturia credinciósă; iar viclénul aţâţă minciunĭ.

27. In frica Domnuluĭ nădejdea virtuţeĭ, şi la fiiı luĭ va lăsa rézăm de pace.

28. Frica Domnuluĭ, izvorul vieţeĭ; şi face a te abate din laţul morţeĭ.

29. In multă limbă (norod), mărirea împěratuluĭ; iar întru lipsirea noroduluĭ, surparea silniculuĭ.
30. Bărbatul mult răbdător, multe ia la înțelepciune; iar cel tare cu puțin la suflet, fără minte e.
31. Bărbatul îmblânzitor de mânie, este inimeĭ vraciŭ; iar carul vaselor inima simțitóre.
32. Cel ce năpăstuiește pre cel sărac, întărîtă pre cel ce l'a făcut pre el; iar cela ce cinstește pre el, miluește pre sărac.
33. Intru rěutatea luĭ se va împinge necredinciosul; iar cela ce nădăjduește spre Domnul cu a luĭ curăție, dirept e.
34. In inima cea bună a bărbatuluĭ, odihni-se-va înțelepciunea, iară în inima celor fără de minte, nu se pricepe.
35. Direptatea înnalță norodul, iară pěcatele împuținéză némurile.
36. Primită e la împěratul, sluga înțeléptă și cu a luĭ bună păstrare, ridică necinstea.

CAP. XV.

1. Urgia pierde și pre ceĭ înțelepțĭ; iară rěspunsul cucernic, întórce mânia, și cuvîntul aspru aprinde urgia.

2. Limba înţelepţilor bine ştie, iară gura celor fără de minte, vesteşte rele.
3 In tot locul ochiĭ Domnuluĭ privesc şi pre ceĭ rĕĭ şi pre ceĭ bunĭ.
4. Vindecarea limbeĭ, copaciul vieţeĭ, şi cela ce păzeşte pre ea, împlea-se-va de duh.
5. Cel fără de minte batjocoreşte invĕţătura părinteluĭ, iară cela ce păzeşte poruncile, mântuit e.
6. In direptatea ce prisoseşte este putere multă, iară ceĭ necuraţĭ, cu tótă rădăcina, vor pieri de pre pămênt.
7. In casele direpţilor, tărie multă; iar ródele necuraţilor vor pieri.
8. Buzele înţelepţilor legate's cu simţirea; iară inimile celor fără de minte nu's întemeiate.
9. Jertfa necuraţilor urâciune e Domnuluĭ; iară rugele celor ce se îndreptéză primite's lângă el.
10. Urâciunĭ sûnt Domnuluĭ căile necuratuluĭ; iară pre ceĭ ce gonesc (urméză) direptatea, iubeşte.
11. Invĕţătura celuĭ prost (fără rĕutate) se cunóşte de ceĭ ce trec pre cale, iar ceĭ ce urăsc mustrările, mor grozav.
12. Iadul şi pierḑarea aievea's lângă Domnul, cum nu şi inimile ómenilor?
13. Nu va îndrăgi cel neînvĕţat pre ceĭ ce mustră pre el şi cu înţelepciunĭ nu se va dumăi (nu va vorbi).

14. A inimeĭ ce se veseleşte, faţa înfloreşte, şĭ fiind în voĭ rele, posomorăşte-se.
15. Inima diréptă caută ştiinţa, iar gura celor necuraţĭ va cunóşte relele.
16. In tótă vremea ochiĭ celor rĕĭ aştéptă rele; iară ceĭ bunĭ sûnt în linişte pururea.
17. Maĭ bună e o mică parte, dar cu frica Domnuluĭ, de cât vistieriĭ cu fără de frică.
18. Maĭ bun este ospĕţul de legumĭ spre prieteşug şi dar, de cât punerea înainte de viţeĭ, cu vrajbă.
19. Omul mânios găteşte vrăjbĭ, iară cel îndelungat la mânie şi pre cea viitóre potoleşte; cel mult îngăduitor om va stinge judecăţĭ, iară cel necurat maĭ vîrtos le ridică.
20. Căile celor ce şed fără de lucru, sûnt aşternute cu spinĭ, iară ale celor destoinicĭ, bătute's.
21. Fiul înţelept veseleşte pre tatăl; iară fiul fără de minte batjocoreşte maica luĭ.
22. Cărările nebunuluĭ sûnt lipsite de minte; iară omul înţelept îndireptând va merge.
23. Covîrşesc cu gândurile ceea ce nu cinstesc adunările, iar în inimile celor ce se sfătuiesc, rĕmâne sfatul.
24. Că nu l'ascultă pre el cel rĕŭ, nicĭ va ḑice desăvîrşit de va fi şi bun la obşte.

25. Căile vieţeĭ, socotelile priceputuluĭ; că abătându-se din Iad, se va mântui.
26. Casele semeţilor le surpă Domnul şi întăreşte hotarul vĕduveĭ.
27. Urâciune e Domnuluĭ gândul strîmb; iar graiurile curaţilor, cuviόse.
28. Piarde pre sine cel ce ia darurĭ, iar cela ce uraşte luările darurilor, se mântueşte.
29. Cu milele şi cu credinţele se curăţesc pĕcatele, şi cu frica Domnuluĭ se abat tόte de la rĕŭ.
30. Inima direpţilor va cerceta credinţa, iar gura necuraţilor rĕspunde rele.
31. Primite's lângă Domnul căile όmenilor direpţĭ şi prin mijlocul lor şi vrăjmaşiĭ prietenĭ se fac.
32. Departe lipseşte Dumneḑeŭ de la ceĭ necuraţĭ, iară rugile direpţilor ascultă.
33. Maĭ bună e puţină luare cu direptate, de cât multe rodurĭ cu strîmbătate.

CAP. XVI.

1. Inima omuluĭ să gândiască cele direpte; cu de Dumneḑeŭ să se tocmiască paşiĭ luĭ.
2. Vĕḑênd ochiul bune, veseleşte inima; şi vestea bună îngraşă όsele; cela ce ascultă mustrările vieţeĭ, în mijlocul înţelepţilor va petrece.

3. Cine isgonește învĕțătura urașște pre sine; iară cele ce păzește mustrările, iubește sufletul luĭ.
4 Frica Domnuluĭ, învĕțătura și înțelepcĭunea; și începătura mărireĭ se va rĕspunde eĭ; și merge înainte la ceĭ smerițĭ mărire.
5. Tóte lucrurile smerituluĭ ivite's lângă Dumnedeŭ, iar necurațiĭ în ḑiua rea pier.
6. Necurat e lângă Dumneḑeŭ tot cel cu inimă înnaltă; asupra mâineĭ mâinele punênd cu strîmbătate nu se va indrepta.
7. Incepătura căeĭ bune este a face cele direpte și primite 's lângă Dumneḑeŭ maĭ vìrtos de cât a jertfi jertfe.
8. Cela ce cércă pre Domnul, afla-va minte cu direptate și ceia ce dirept îl cércă pre el afla-vor pace.
9. Tóte lucrurile Domnuluĭ cu direptate sunt, și se păzește cel păgân la ḑiua cea rea.
10. Vrajbă e pre buzele împĕratuluĭ și la judecată nu se va rătăci gura luĭ.
11. Pornirea cumpeneĭ direptate este la Dumneḑeŭ și faptele luĭ cumpăniturĭ direpte.
12. Urâciune e împĕratuluĭ cel ce face rele; pentru că cu direptatea se gătește scaunul Domnieĭ.
13. Primite's la împăratul buzele direpte și cuvintele direpte iubește Domnul.
14. Mânia împĕratuluĭ, îngerul morțeĭ; iar omul înțelept va îmblânḑi pre el.

15. In lumina vieţeĭ, fiul împĕratuluĭ; iar ceĭ primiţĭ luĭ, ca nourul târḑiŭ.
16. Cuĭburile învĕţătureĭ maĭ alese sûnt de cât aurul; iar cuĭburile înţelepcĭune, maĭ alese 's de cât argintul.
17. Cărările vieţeĭ abat de la rele; iară lungimea vieţeĭ sûnt căile direptăţeĭ.
18. Cel ce primeşte învĕţătura în ceĭ bunĭ va fi, şi cel ce păzeşte mustrările, înţelepţi-se-va.
19. Cine păzeşte căile luĭ păzeşte al sĕŭ suflet, şi iubind viaţa luĭ, va opri gura luĭ.
20. Mai iute de cât surparea povăţueşte semeţia şi maĭ 'nainte căidereĭ, gândirea cea rea.
21. Maĭ bun este cel blând cu smerenie, de cât cel ce împarte prăḑĭ cu ceĭ ce fac strâmbătate.
22. Cel înţelept în lucrurĭ este aflător de bunătăţĭ şi cel ce nădăjdueşte întru Dumnezeŭ fericit este
23. Pre ceĭ înţelepţĭ şi pricepuţĭ, răĭ iĭ numesc; iar ceĭ dulcĭ la cuvênt, maĭ multe vor auḑi.
24. Izvor de viaţă este priceperea la ceĭ ce o aŭ; iar învĕţătura celor fără de minte, rea este.
25. Inima înţeleptuluĭ cunóşte cele din rostul luĭ; şi pe buză purta-va a cunósce pe sine.
26. Fagurĭ de miere cuvintele bune şi indulcirea, lor, leacul sufletuluĭ.
27. Sûnt căĭ părându-se drepte a fi la om, iară celea de apoĭ ale lor caută la fundul Iaduluĭ.

28. Bărbatul întru ostenele ostenește luĭ și abate
de la sine pĭeirea sa; iar cel îndĕrătnic în gura
sa îșĭ pórtă pĭeirea.
29. Bărbatul fără de minte sapă luișĭ rele, și pre
buzele luĭ adună foc.
30. Bărbatul îndărătnic trimite rele, și celor rĕĭ a-
prind făclia înșelăciuneĭ și deoparte pre prietenĭ.
31. Omul fără de lege amăgește pre prietenĭ și
duce pre eĭ la căĭ nu bune.
32. Cel ce'șĭ întărește ochiĭ, gândește îndărătniciĭ
și cel ce'șĭ mușcă buzele, alege tóte relele: a-
césta cuptorul este rĕutĕțeĭ.
33. Cunună de laudă sûnt bătrânețile și în căile
direptățeĭ se află.
34. Maĭ bun este omul cel îndelungat la mânie, de
cât cel tare și omul cel ce are minte, de cât
lucrătorul cel mare de pământ; și cel ce'șĭ con-
tenește mânia maĭ bun este de cât cel ce ia
cetatea.
35. In sînul celor nedirepțĭ intră tóte cele nedirepte
iară de la Domnul sûnt toate cele direpte.

CAP. XVII.

1. Maĭ bine pâine cu bucurie, cu pace, de cât
casă cu multe bunătățĭ plină și de cât nedirepte
jertfe cu vrajba.

2. Sluga înţeléptă birui-va stăpânii fără de minte şi între fraţi va împărţi părţí.
3. In ce chip se ispiteşte în cuptor argintul şi aurul, aşa inimile cele alese de la Domnul.
4. Cel rĕŭ ascultă limba celor fără de lege, iară direptul nu ia aminte la buzele cele mincinóse.
5. Cela ce batjocoreşte pre sărac, ìntărâtă pre cel ce l'a făcut pre el, şi cel ce se bucură de cel ce pĭere, nu va fi fără vină; iar celuia ce i se face milă, milui-se-va.
6. Cununa bĕtrânilor sûnt fiĭ fiilor şi fala fiilor părinţiĭ lor. Celuĭ credincios e tótă lumea cu banĭ, iar celuĭ necredincios nicĭ un ban.
7. Nu se vor tocmi la cel fără de minte buze credinciόse, nicĭ la cel dirept, buze mincinóse.
8. Plata darurilor este învĕţĕtura la ceĭ ce se trebuesc cu dênsa, şi unde se va înturna, bine se va călători.
9. Cel ce ascunde strâmbătâţĭ caută prieteşug; iar carele urăşte a ascunde, desparte prieteniĭ şi rudeniile.
10. Sfărâmă înfricoşarea inima înţeleptuluĭ, iar cel fără de minte bătându-se, nu simte.
11 Pricĭ va ridica tot omul rĕŭ şi Domnul ânger nemilostiv va trimete luĭ.
12. Cădea-va grija la om înţelept, iar ceĭ fără de minte socotesc rele.

13. Cel ce dă rele pentru bune nu va muta relele din casa luĭ.
14. Volnicia dă cuvintelor începătura direptățeĭ și povățuește înaintea lipseĭ pricĭ și vrâjbe.
15. Cel ce judecă pe cel strâmb, dirept, și pre cel dirept, strâmb, necurat și urât lângă Dumneḑeŭ.
16. Pentru ce sûnt banĭ la cel fără de minte? Că a dobândi înțelepciunea cel rĕŭ la inimă nu va putea.
17. Carele înaltă face casa luĭ cércă surparea, iar cel ce șovăește a ști, cădea-va la rele.
18. In tótă vremea prietenĭ să'țĭ fie ție; frațiĭ la nevoe de folos să fie, că pentru aceea se fac.
19. Bărbatul fară de minte bate în palme, și se veselește luișĭ ca și cel ce se chezășuește cu chezășie pre al sĕŭ prieten, și pre buzele luĭ foc agonisește.
20. Cel iubitor de păcat bucură-se la vrajbă, și cela ce înnaltă face casa, caută surpare.
21. Cel tare la inimă nu va afla bănătățĭ, și bărbatul de prea des îșĭ schimbă limba va cădea la rele
22 Nu se veselește tatăl de feciorul cel neînvĕțat, iar fiul înțelept veselește pe maica sa.
23. Inima ce se veselește face a fi sănătos, iară omuluĭ mâhnit usucă-i-se ósele.
24. Celuia ce ia darul cu strâmbătate în sînu-ĭ,

nu i se sporesc căile şi necuratul abate căile direptăţeĭ.

25. Obraz priceput este al omuluĭ cel învĕţat, iară ochi celuĭ fărĕ de minte, pre marginile pămêntuluĭ

26. Urgia părinteluĭ e fiul fără de minte şi durerea ceĭ ce l'a născut pre el.

27. A păgubi pe omul dirept nu este bine, nicĭ este curat a vicleni rĕŭ asupra silnicilor direpţĭ.

28. Cel ce se scumpeşte a scóte cuvênt, cuminte este; şi cel mult îngăduitor, bărbat înţelept este.

29. Cel fără de minte, întrebând înţelepciunea, înţelepciunea i se va socoti şi năuc nescine pre sine făcându-se părea-se-va înţelept a fi.

CAP. XVIII.

1. Pricinĭ caută omul vrênd a se obosi de prietenĭ şi în tótă vremea ocărât este.
2. Nu-ĭ trebueşte înţelepciunea celuĭ fără de minte pentru că maĭ vârtos se trage la nebunie.
3. Când vine necuratul la adâncul relelor, dosădeşte şi vine luĭ necinste şi ocară.
4. Apă adâncă e cuvêntul în inima omuluĭ, şi isvor ce se varsă şi fântână de viaţă.
5. A lăuda faţa necuratuluĭ nu este bine, nici cel curat a abate direptatea la judecată.

6. Buzele celuĭ fără de minte aduc pre dênsul la rele şi gura luĭ cea dirje pre mórte chĭamă.
7. Gura nebunuluĭ pierirea luĭ este şi buzele luĭ laţ sufletuluĭ.
8. Pre ceĭ leneşĭ birueşte-ĭ frica şi sufletele ómenilor muieroşí vor flămânzi.
9. Cel ce nu se vindecă pre sine în faptele luĭ, frate este celuĭ ce pre sine să strică.
10. Din mărimea virtuţeĭ, numele Domnuluĭ şi la el alergând direpţiĭ, se înnalţă.
11. Averea omuluĭ bogat, cetate tare, şi mărirea eí mult umbreşte.
12. Maĭ 'nainte de surpare se'nnalţă inima omuluĭ şi maĭ 'nainte de mărire se smereşte.
13. Cel ce rĕspunde cuvênt maĭ 'nainte de ce aude nebunie este luĭ şi ocară.
14. Mânia omuluĭ o potoleşte sluga cea înţeléptă, iar pre omul slab la suflet, cine'l va suferi?
15. Inima înţeleptuluĭ câştigă ştiinţă, şi urechile înţelepţilor cearcă gândurile.
16. Darul omuluĭ lărgeşte pre el şi lângă silnicĭ îl aşează.
17. Direptul luişĭ este pîrîş între graiul întâiŭ, şi dacă 'l va asupri pîrîşul, se mustră
18. Pricele le potoleşte sorţul şi între domnĭ hotărăşte.

19. Frate de către frate ajutorându-se, ca o cetate tare şi înaltă; şi póte ca o împărăţie întemeiată.
20. Din ródele gureĭ omul umple pântecele sĕŭ, şi din ródele buzeĭ luĭ săturase-va.
21. Mórtea şi viaţa în mâna limbeĭ şi ceĭ ce o stăpânesc pre ea, mânca-vor ródele eĭ.
22. Cel ce aŭ aflat muiere bună, aflat-aŭ darurĭ şi aŭ luat de la Domnul îmblânḑire.
23. Cel ce leapădă muierea bună, leapadă bunătăţile şi cel ce ţine pre cea prea curvă, fără de minte e şi necurat.
24. Rugăciunĭ rĕspunde săracul şi cel bogat rĕspunde aspru.
25. Omul prietenos în prietenie maĭ prieten este de cât fratele.

CAP. XIX.

1. Maĭ bun este săracul mergênd în prostimea luĭ, de cât îndărătnicul la buzele luĭ, şi acesta fără de minte.
2. Fără de ştiinţa sufletuluĭ nu este bine; şi cela ce sârgueşte cu piciórele, greşeşte.
3. Nebunia omuluĭ strică căile luĭ şi pre Dumneḑeŭ vinueşte cu inima luĭ.
4. Avuţia adaoge prietenĭ mulţĭ, iar cel sărac şi prietenul ce 'l are se lipseşte.

5. Mărturia mincinósă, nu va fi fără certare; şi cela ce pârăşte cu strâmbătate, nu va scăpa.
6. Mulţĭ cinstesc feţele împăraţilor şi tot cel reŭ face-să ocară omuluĭ.
7. Tot cela ce pre fratele sărac urăşte, şi de prieteşug departe va fi; gândul bun s'apropie de ceĭ ce-ĭ cunosc prieteşugul; şi omul înţelept îl va afla pre el; cela ce multe rele face, isprăveşte răutatea; iar cela ce întârâtă cu cuvinte nu se va mântui.
8. Cel ce câştigă înţelepciune, iubeşte pre sine şi carele păzeşte înţelepciunea afla-va cele bune.
9. Mărturia mincinósă nu va fi necertată, iar cine va aţâţa rĕutatea, pieri-va de ea.
10. Nicĭ de un folos este celuĭ fără de minte desfătăciunea, şi de va începe sluga cu semeţie a domni.
11. Omul milostiv mult îngădueşte şi fala luĭ vine asupra celuĭ fară de lege.
12. Infricoşarea împăratuluĭ asemenea e cu răcnirea leuluĭ, şi ca roua pre iarbă aşa e imblânzirea luĭ.
13. Ruşinea tătăluĭ e fiul fără de minte, şi nu sûnt curate rugile de la simbria curveĭ.
14. Casa şi averea împart părinţiĭ la fecĭorĭ, şi de la Domnul sĕ lipeşte muierea de bărbat.

15. Frica oprește pre bărbatul muĭeros, iar sufle tul celuĭ leneș va flămânzi.
16. Carele păzește porunca, păzește al sĕŭ suflet; iară cela ce hulește ale sale căĭ, pĭere.
17 Cel ce miluește pre sărac împrumutează pre Dumnezeŭ și dupĕ darea luĭ se va rĕsplăti luĭ.
18. Ceartă pre fiul tĕŭ că așa va fi cu bună nădejde și la semeție nu te ridica cu sufletul tĕŭ.
19. Cel rĕŭ gânditor bărbat, mult se va păgubi, și de va fi și lacom, și sufletul luĭ va adaoge.
20. Ascultă fiule învĕțătura tătâni-tĕŭ, ca înțelept să te facĭ la celea de apoĭ ale tale.
21. Multe gândurĭ sûnt în inima omuluĭ, iară sfatul Domnuluĭ, în veac rĕmâne.
22. Roada omuluĭ e milostenia, și maĭ bun e săracul dirept, de cât bogatul mincinos.
23. Frica Domnuluĭ este spre viața omuluĭ, iară cel fără de frică petrece-va în locurĭ unde nu socotește mintea.
24. Cela ce ascunde în sînurile luĭ mâinele cu strîmbătate, nicĭ la gură nicĭ cum le va aduce pre ele.
25. Rana bătând pre făcĕtorul de rĕŭ, cel nepri-

ceput maĭ înțelept se va face, și de veĭ certa pre omul înțelept, va cunóște învĕțătura.

26. Cela ce necinstește pre tatăl și se leapădă de maica luĭ, rușina-se-va și ocărît va fi.

27. Fiul părăsindu-se a păzi învĕțătura tătâne-sĕŭ, va deprinde graiurĭ rele.

28. Cel ce chezășuĭește copilul făr'de minte, rușina-va direptatea și gura celor necurațĭ înghiți-va judecata.

29. Gătescu-se celor neastîmpărațĭ biciurĭ, și cazne asemenea celor fără de minte.

CAP. XX.

1. Neastîmpărat lucru e vinul și semeață e beția, și tot cel stricat nu va fi înțelept.

2. Nu se osebește înfricoșarea împăratuluĭ de mânia leuluĭ, iară cela ce 'l întărîtă pre el greșéște în sufletul luĭ.

3. Mărire e omuluĭ a urâ sudălmile și tot cel fără de minte, cu unele ca acestea sĕ împleticește.

4. Ocărându-se leneșul, nu se va rușina; așa e și cel ce sĕ împrumutează grâŭ la secere.

5. Apă adâncă e sfatul în inima omuluĭ și omul înțelept îl va zlei pre el.

6. Mare și cinstit lucru e omul milostiv, iar cu anevoe este a afla om credincios.

7. Cel ce petrece nevinovat întru direptate fericiţĭ pre fecĭoriĭ luĭ va lăsa.
8. Când împărat dirept va şedea pre scaun, nu va sta împrotiva ochilor luĭ tot rĕul.
9. Cine se va făli să aibă inimă curată? saŭ cine se va înfăţişa curat a fi de păcate?
10. Cel ce grăiaşte de rĕŭ pre tată, aŭ pre maică, stinge-i-se-va luminătorul şi luminile ochilor luĭ vedea-vor întuneric.
11. Partea ce sĕ grăbeşte dintr'un întâiŭ, în celea de apoĭ nu se va bine-cuvênta.
12. Să nu zicĭ: plăti-voiŭ nepriétenuluĭ, ci îngădueşte pre Domnul ca se ajute ţie.
13. Cântarul mare şi mic şi mĕsurile îndoite, ne curate's înnaintea Domnuluĭ amândouĕ; şi cel ce face acésta întru tocmelile sale sĕ împĭedecă.
14. Tineretul cu cel curat şi dirept e calea luĭ.
15. Urechea aude şi ochiul vede; lucrurile Domnuluĭ amândouĕ sûnt.
16. Nu iubi a cleveti, pentru ca să nu pĭerĭ; ci deschide ochiĭ tĕĭ şi te satură de pâine.
17. Rĕŭ este, zice cel ce cumpĕră, şi dacă se va duce, atuncea se va făli.
18. Aur şi mulţime de pĭetre scumpe, şi vase cinstite sûnt buzele înţelepciuneĭ.
19. Ia haina celuĭ ce s'a pus chezaş pentru cel

necunoscut; şi ia de la el zălog, pentru ceĭ strĕinĭ.

20. Dulce este omuluĭ pâinea minciuneĭ, iară dupe aceea se va umplea gura luĭ de halice.

21. Gândurile cu sfatul sĕ întemeiază şi cu ocârmuirĭ sĕ face rĕsboiul.

22. Cel ce descoperă sfaturĭ întru adunare, umblă cu douĕ limbĭ, şi cu cel ce 'şĭ lărgeşte buzele, nu te amesteca.

23. Urâciune este Domnuluĭ cântarul îndoit şi cumpĕna vicleană nu este bună înnaintea luĭ.

24. De la Domnul sĕ îndireptează paşiĭ omuluĭ; iară pământeanul cum ar putea pricepe căile sale!

25. Laţ este omuluĭ curând a sfinţi ceva dintru ale sale; şi dupĕ ce s'a făgăduit, să-ĭ pară rĕŭ.

26. Vênătorul celor necredincioşĭ este împĕratul înţelept şi va pune preste eĭ roată.

27. Lumina Domnuluĭ, suflarea ómenilor, cel ce cercetéză cămările pânteceluĭ.

28. Milostenia şi adevĕrul pază sûnt împĕratuluĭ şi vor înconjura cu direptate scaunul luĭ.

29. Podóba la tinerĭ e înţelepciunea şi mărirea bĕtrânilor cărunteţele; sdruncinăturĭ şi sfărîmăturĭ întîmpină în rele, iară rane întru cămările pânteceluĭ

CAP. XXI

1. In ce chip pornirea apeĭ, aşa inima împěratuluĭ este în mâna luĭ Dumnezeŭ; orí încotro vrea sĕ o plece, acolo o plécă.
2. Tot omuluĭ i se pare în sine că este dirept. iară Domnul îndireptéză inimile.
3. A face direpte şi a grăi adevĕr, maĭ plăcute's lângă Dumnezeŭ, maĭ mult de cât a jertfelor sânge.
4. Mare e la sudalmă cu gândul cel dârz la inimă şi luminătorul necuraţilor, pĕcatele sûnt.
5. Gândurile celuĭ bărbat, pururea întru prisosinţă, iar cel leneş totdeauna întru lipsă este.
6. Cel ce face vistieriĭ cu limbă mincinósă, dupĕ deşărtăciunĭ umblă şi merge în laţurile morţeĭ.
7. Pornise-va tótă pĭerirea asupra celor necredincioşĭ, pentru că nu vor să facă cele direpte.
8. La ceĭ îndărătnicĭ căĭ îndărătnice trimite Dumnezeŭ, pentru că curate şi direpte's lucrurile luĭ.
9. Maĭ bine este a locui în unghĭu descoperit, de cât în celea văruite şi în casa de obşte cu nedireptate.
10. Sufletul celuĭ necurat pofteşte cele rele, şi nu se va milui nicĭ de unul dintre ómenĭ.
11. Păgubindu-se cămătarnicul, maĭ înţelept se va

face cel fără de rĕutate şi înţeleptul cel ce pricepe va primi cunoştinţă.

12. Cunóşte direptul inimile necredincioşilor şi defaimă pre ceĭ necredincioşĭ pentru rele.

13. Care 'şĭ-astupă urechile luĭ ca să nu asculte pre cel bolnav, şi el va striga şi nu va avea cine să'l asculte.

14. Darea pre ascuns întórce urgiile, şi cel ce sĕ scumpeşte de darurĭ mânie mare ridică.

15. Veselia direpţilor este a face judecata, iar cel curat, ne-curat este lângă făcĕtoriĭ de rĕŭ.

16. Bărbatul rătăcindu-se din calea direptăţeí, în adunarea uriaşilor se va odihni.

17. Omul cuĭ este drag în ospeţe, în lipsă va fi, şi cel ce iubeşte vinul şi untul-de-lemn, nu se va îmbogăţi.

18. Curăţire direptuluĭ este cel fără de lege, în locul celuĭ dirept, se va da cel vinovat.

19. Maĭ bine e a locui în pămênt pustiŭ, de cât cu muierea sfătnică, şi limbută, şi vrăjmaşă.

20. Comóră poftită odihni-se-va în casa celuĭ înţelept şi ómeniĭ ceĭ fără de minte înghiţi-o-vor pre ea.

21. Calea direptăţeĭ şi milosténieĭ câştiga-va viéţa şi mărirea.

22. Cetăţĭ tarĭ calcă înţeleptul şi surpă tăria preste care nădăjduiaŭ necuraţiĭ.

23. Cine păzeşte gura luĭ şi limba, păzeşte şi de scârbă sufletul luĭ.
24. Dârzul, şi obrasnicul, şi mândrul, ciuma sĕ chĭamă; iar carele ţine minte rĕul, fără de lege este.
25. Poftele pre ceĭ leneşĭ îĭ omóră pentru că nu vor mâinele lor a face ceva.
26. Necuratul pofteşte tótă ziua pofte rele, iară direptul milueşte şi sĕ îndură fără de scumpĕtate.
27. Jertfele necuraţilor urâciune's Domnuluĭ, pentru că le aduc cu fără de lege.
28. Mărturia mincinósă pĭere, iară bărbatul ascultător ia séma ce grăieşte.
29. Bărbatul necurat, cu obrăznicie stă înaintea feţeĭ, iară cel dirept ênsuşĭ îşĭ cunóşte căile sale.
30 Nu este înţelepciune, nu este vitejie, nu este sfat, la omul necurat.
31. Calul sĕ găteşte la ziua rĕzboiuluĭ, iară de la Domnul este ajutorul.

CAP. XXII

1. Maĭ ales este numele bun de cât avuţia multă, şi darul bun de cât argintul şi aurul.
2. Săracul şi bogatul s'aŭ întîmpinat în de sine, iar pre amânduoĭ Domnul 'i-a făcut.

3. Cel iscusit, vĕḑênd pre cel rĕŭ certându-se, însuşĭ se învaţă; iar ceĭ nepricepuţĭ, trecênd, nu sĕ folosesc.
4. Némul înţelepciuneĭ e frica Domnuluĭ, şi avuţie, şi mărire, şi viéţă.
5. Ciulinĭ şi laţurĭ 's în căile celea strîmbe; iar cela ce păzeşte sufletul luĭ, se va feri de ele.
6. Invaţă copilul pe calea sa şi ăncĕ de şi va îmbĕtrâni, nu se va depărta de la ea.
7. Bogaţiĭ vor stăpâni pre ceĭ săracĭ, iar slugile la stăpâniĭ lor sĕ vor împrumuta.
8. Cel ce sémănă rele, rele va secera, şi rana faptelor luĭ va săvîrşi; pre omul blând şi dătător iubeşte Dumnezeŭ şi deşărtarea lucrurilor luĭ va sĕvârşi.
9 Cel ce milueşte pre săracul, el se va hrăni, pentru că din pâinea luĭ a dat săracului; biruinţă şi cinste câştigă cel ce darurĭ dă; ênsă ia sufletul celor ce aŭ.
10 Scóte din adunare pre cel ucigaş şi va ieşi cu dênsul pricea, pentru căcĭ când va şedea în adunare, pre toţĭ necinsteşte.
11 Iubeşte Domnul inimile curate şi primiţĭ sûnt luĭ toţĭ ceĭ curaţĭ în căile luĭ; cu buzele va paşte împĕratul pre norodul sĕŭ.
12. Ochiĭ Domnuluĭ păzesc simţirea şi defaimă cuvintele celea fără de lege.

13. Să mântuĭeşte şi zice leneşul: leul este în cale şi ucigaşul în uliţă.
14. Grópă deschisă, gura celuĭ fără de lege; şi cela ce s'a urât de către Domnul, va cădea într'ênsa; sûnt căĭ rele înaintea omuluĭ, şi nu iubeşte a sĕ întórce de la ele, şi a sĕ întórce trebuie, din calea şovăită şi rea.
15. Negândirea sbóră inima tênĕruluĭ, şi toeagul învĕţătureĭ departe e de la el.
16. Cela ce năpăstuieşte pre sărac, multe face ale luĭ rele şi dă bogatuluĭ pre maĭ puţin.
17. La cuvintele înţelepţilor apropie urechea ta, şi ascultă ale mele cuvinte; şi inima ta aşază-o, ca să cunoştĭ că bune sunt.
18. Şi de veĭ pune pre ele la inima ta, veseli-te-vor împreună cu buzele tale.
19. Ca să fie întru Domnul nădejdea ta şi va arăta ţie calea luĭ.
20. Şi tu scrie-le ţie pre ele întreit la sfat, şi la gând, şi la cunoştiinţă, pre lărgimea inimeĭ tale.
21. Invaţă-te dar cuvinte adevĕrate şi minte bună a asculta, ca să rĕspunzĭ tu cuvintele adevĕruluĭ celor ce te întrébă.
22. Nu sili pre mizer, că sărac este şi să nu necinsteştĭ pre cel slab în porţĭ.

23. Pentru că Domnul va judeca luĭ judecată şi va mântui pre cel fără de trup suflet al tĕŭ.
24. Nu fiĭ priéten cu omul mânios şi cu priéten mânios nu te amesteca.
25. Pentru ca să nu înveţĭ din căile luĭ şi veĭ lua laţurĭ la sufletul tĕŭ.
26. Nu da pre tine la chezăşie ruşinându-te de obraz.
27. Pentru că, de nu veĭ avea de unde să plăteştĭ, lua-vor aşternutul cel de sub cóstele tale.
28. Nu trece hotarele vecĭnice care le-aŭ pus părinţiĭ tĕĭ.
29 Omul vederos şi iute la lucrurile luĭ la împĕraţĭ trebuie a dvori (a sta) şi să nu dvoriască la ómenĭ leneşĭ.

CAP. XXIII

1. De veĭ şedea să cinĭ la masa celuĭ puternic, înţelepţeşte ia a mânca cele ce să pun înainte'ţĭ
2. Şi pune mâna ta, ştiind cum că ca acestea trebuie tu să găteştĭ.
3. Iară de eştĭ maĭ nesăţios nu pofti bucatele luĭ, că acestea se ţin de viaţă minciunósă.
4. Nu te asemĕna, fiind mizer, cu cel avut, ci te stringe pre tine cu gândul tĕŭ.
5. De veĭ căuta cu ochiul tĕŭ către el, nicĭ de

unu nu se va vedea pentru că i s'a făcut luĭ aripĭ ca unuĭ vultur și se întorce la casa celuia ce stă înaintea luĭ.

6. Nu cina împreună cu omul zavistnic, nicĭ poft din bucatele luı.

7. Că precum cine-va înghite păr, așa mănâncă și bea, nicĭ către tıne să'l abațĭ pre el ca să mănâncĭ pâĭnea ta cu el.

8. Că o va borî pre ea și va strica cuvintele tale cele bune.

9. La urechea celuĭ fară de minte nimica nu zice, ca nu cum-va să rîză de cuvintele tale cele înțelepte.

10. Să nu mutĭ hotarele cele vechĭ și 'n agonısita săracıluĭ să nu intri.

11. Că cel ce-ĭ apără pre eĭ éste Domnul, tare este și va judeca judecata lor cu tıne

12. Dă la învĕțătură inima ta și cuvintele tale le gătește spre cuvintele înțelegereĭ.

13. Nu înceta a certa pruncul; că pentru-că'l veĭ lovi pre el cu nuea, nu va murı.

14. Că tu îl veĭ bate pre el cu nuea, iar sufletul luĭ din mórte îl veĭ isbăvi.

15. Fiule, de se va face inima ta înțeléptă, vese-li-veĭ și pre a mea inimă.

16. Și se vor învĕța buzele tale din cuvintele buzelor mele, de va fi direpte.

17. Nu rîvniască inima ta pĕcătoşilor; ci fiĭ tótă ziua în frica Domnuluĭ.
18. Că de le veĭ păzı acestea. fi-vor ţıe nepoţĭ şi nădejdea ta nu se va depărta.
19. Ascultă, fiule, şi fiĭ înţelept şi 'ţĭ îndreptéză gândurile inimeĭ tale.
20. Nu fiĭ beţiv, nicĭ te întinde la sfaturĭ, şi la cumpĕrăturĭ de cărnurĭ.
21. Că tot curvarul şi beţivul va sarăci şi tot somnorosul sĕ va îmbrăca în haine rele şi sparte.
22. Ascultă, fiule, pre tatăl teŭ cel ce te-a născut, şi nu huli, căcĭ a îmbètrânit maĭca ta.
23. Câştigă adevĕrul şi nu lepăda înţelepciunea, şi învĕţătura, şi priceperea.
24 Bine hrăneşte tatăl dirept şi de fiul cel înţelept sĕ veseleşte sufletul luĭ.
25. Veseléscă-se tatăl tĕŭ şi muma ta de tine şi să se bucure ceea ce te-a născut.
26. Dă'mĭ fiule a ta inimă şi aĭ tĕĭ ochĭ, ale mele căĭ să păziască.
27. Pentru că vas găurit este casa strĕina şi strîmtă fontâna strĕină
28. Că acesta degrab' va pieri şi tot cel fără de lege va pĭerı.
29. La cine este vaĭ! la cıne e gâlcévă! la cine's judecaţĭ! la cine's voĭ rele şi bârfelĭ! La cine's sdrobiturile în zădar! Aì cuĭ sunt ochiĭ urduroşĭ ¿

30. Aŭ nu aĭ celor ce să zăbovesc la vin? Aŭ nu aĭ celor ce urméză unde bĕuturĭ să fac? Nu vĕ îmbĕtaţĭ cu vin, ci umblaţĭ cu ómeniĭ direpţı şi vorovițĭ la preumblarĭ.
31. Că de veĭ da ochiĭ tĕĭ spre pahar și potire apoĭ veĭ umbla maĭ gol de càt un pilug.
32. Şi apoĭ veĭ fi precum sĕ tem de cel muşcat de şarpe şi ca de Cherast sĕ varsă luĭ veninul
33. Ochiĭ tĕĭ, când vor vedea pre strĕin, atuncĭ gura va grăi strîmb.
34. Şi veĭ zăcea ca în inima măreĭ şi ca un cârmaciŭ în multă volvură.
35. Şi veĭ zice: bătutu-m'a şi nu m'a durut, ocărâtu-m'a şi eŭ n'am ştiut: când se va face ziuă ca să viŭ să întreb cu care să mĕ 'mpreun?

CAP. XXIV

1. Fiule, să nu te potriveştĭ cu ómeniĭ rĕĭ, nicĭ să pofteştĭ a fi cu dênşiĭ.
2. Pentru că minciunĭ cugetă inima lor şi oste nele buzele lor grăiesc.
3. Cu înţelepciunea se zideşte casa şi cu priceperea se îndireptéză.
4. Cu simţirea se umplu cămările de tótă avuţia cinstită şi bună.
5. Maĭ bun este înţeleptul de cât cel tare şi omul ce are minte de càt un arător mare.

6. Cu o cârmuire se face rĕzboiul, iar ajutorul cu inima cea cu sfat.
7. Inţelepciunea şi gândul bun la porţile înţelepţilor; înţelepţiĭ nu se abat de la legea Domnuluĭ.
8. Ci gândesc întru adunărĭ; pre ceĭ neînvĕţaţĭ îĭ têmpină mórtea.
9. Şi móre cel fără de minte întru pĕcate; iară necurăţia este la omul pĭerzător.
10. Pângări se-va în ziua cea rea şi în ziua necazuluĭ, până ce se va sfîrşi.
11. A isbăvi pre ceĭ ce se aduc la mórte şi a rĕscumpĕra pre ceĭ ce-ĭ trag, nu te scumpi.
12. Si de veĭ zice: nu'l ştiŭ pre acesta, să ştiĭ că Domnul inimile tuturor le cunóşte şi cela ce aŭ zidit suflare la toţĭ, acela ştie tóte, carele va rĕsplăti fieşte-căruia dupĕ faptele luĭ.
13. Mănâncă miére, fiule, că este bun fagurul, ca să ţi se îndulciască gâtlejul
14. Pentru că aşa veĭ simţi înţelepciunea la sufletul tĕŭ, carea de veĭ afla bună va fi săvîrşirea ta şi nădejdea nu te va părăsi.
15. Să nu apropiĭ la cel necurat porunca direpţilor, nicĭ să te amăgeştĭ cu saţiul pânteceluĭ.
16. Că de şapte orĭ va cădea direptul şi se va scula, iar ceĭ necuraţĭ se vor sfîrşi în rele.
17. De va cădea nepriétenul tĕŭ să nu te bucurĭ

de el şi pentru împĭedecarea luĭ, nu te înnălţa.
18. Că va vedea Domnul şi nu-ĭ va plăcea luĭ, şi va întórce mània sa de la dênsul.
19. Nu te bucura de ceĭ ce fac rĕŭ, nicĭ rîvni celor pĕcătoşĭ.
20. Că ceĭ rĕĭ nu vor avea nepoţĭ şi lumina necuraţilor stinge-se-va.
21. Teme-te de Dumnezeŭ, fiule, şi de împĕratul; şi nicĭ unuia sá nu fiĭ neascultător.
22. Pentru că fără de veste vor plăti celor necuraţĭ, şi caznele amânduror, cine le ştie?
23. Şi iară acestea zic vouĕ, înţelepţilor, a cunóşte faţa la judecată, nu este bine.
24. Cel ce ḑice celuĭ necurat că este dirept, blestemat noródelor va fi şi urât némurilor.
25. Iară ceĭ ce mustră maĭ bine se vor arăta şi preste eĭ va veni blagoslovenie bună.
26. Şi buzele vor iubi a rĕspunde cuvinte bune.
27. Gătéşte spre ieşire lucrurile tale şi te gătéşte la ţarină, şi pasă de'nnapoea mea şi de iznóva veĭ zidi casa ta.
28. Nu fiĭ mărturie mincinósă împrotiva cetăţénului tĕŭ, nicĭ te lărgi cu buzele tale.
29 Să nu ḑicĭ: în ce chip a făcut mie, face-voiŭ luĭ, şi voiŭ plăti luĭ cele ce m'aŭ năpăstuit.

30. Ca o arătură e omul fără de minte şi ca via
e omul lipsit de minte.
31. De'l veĭ lăsa pre el, ţeleni-se-va, şi se va îm-
buriena tot, şi se face părăsit, şi îngrădirile
pietrilor luĭ se sapă de tot.
32. Apoĭ eŭ m'am căit, căutat-am ce să aleg în-
vĕţătura.
33. Puţin să dormitezĭ şi puţin să dormĭ, şi puţin
să îmbrăţişezĭ cu mâinele pĭeptul.
34. Iar de veĭ face acésta, veni-va înainte mergênd
sărăcia ta şi lipsa ca un bun alergător.

CAP. XXV.

1. Acestea's pildele luĭ Solomon cele nealese ca-
rele le-aŭ scris prietenii Ezechieĭ Impĕratuluĭ
Iudeeĭ.
2. Mărirea luĭ Dumneḑeŭ ascunde cuvêntul, iar
mărirea împĕratuluĭ cinsteşte poruncile.
3. Innalt este cerul şi adânc este pĕmêntul, iară
inima împĕratuluĭ neoblicită.
4. Bate argintul nelămurit şi se va curăţi tot,
curat.
5 Ucide pre necuraţĭ de'nnaitea împĕratuluĭ şi
veĭ isprăvi întru direptate scaunul luĭ.
6. Nu te mândri înnaintea împĕratuluĭ şi nu sta
în locurile celor puternicĭ.

7. Că maĭ bine éste să ţi se ḑică: suĭ lângă mine' de cât să te smereştĭ înaintea celuĭ puternic.
8. Nu cădea în grab la sfadă, pentru ca să nu te căieştĭ maĭ apoĭ, când te va ocărî priétenul tĕŭ.
9. Tu taĭ înnapoĭ, nu huli, ca să nu te ocărască priétenul.
10. Şi sfada ta, şi vrajba ta, nu se va depărta, ci va fi ţie întocma cu mórtea. Harul şi prieteşugul mântueşte, care tarele ţine la tine ca să nu fiĭ de ocară, ci păzeşte căile tale în bună prietenie.
11. Precum mĕr de aur în fir de sardion aşa a ḑice cuvêntul la cel ce se cuvine luĭ.
12. Precum la cercel de aur sardion de mult preţ este legat, aşa cuvêntul înţelept la urechia ascultătóre.
13. Precum ieşirea zăpeḑeĭ la secere foloseşte zădufuluĭ, aşa rolul credincios celor ce l'aŭ trimes pre el: foloseşte sufletele celor ce trăiesc cu el.
14. Precum vînturile, şi noriĭ, şi ploile se arată, aşa sûnt ceĭ ce se tălesc cu dare minciunósă.
15. Intru îndelungarea mânieĭ, sporul împĕratuluĭ, iară limba móle sdrobeşte óse.
16. Miére aflând, mănâncă cât îţí e destul, ca nu cumva umplându-te, să o borăştĭ.

17. Rar bagă piciorul tĕŭ la priétenul tĕŭ, ca nu cumva săturându-se de tine, să te urască.
18. Sburătură (măciucă) şi sabie, şi săgétă fără de smardă (ascuţită), aşa e şi omul care mărturiseşte asupra priétenuluĭ luĭ mărturie minciunósă.
19. Calea celuĭ rĕŭ şi piciorul celuĭ fără de lege, pieri-va în ziua cea rea.
20. In ce chip e oţetul la rană nefolositor şi fumul la ochĭ, aşa bóla căḑênd in trup inima mâhneşte.
21. In ce chip molia în haine şi viérmele în lemn, aşa voea rea a omuluĭ strică inima.
22. De e flămând vrăjmaşul tĕŭ, hrăneşte'l pre el; de-ĭ este sete, adapă'l pre el.
23. Pentru că făcênd acésta, cărbunĭ de foc veĭ grămădi preste capul luĭ, şi Domnul rĕsplăti-va ţie bune.
24. Vêntul Crivĕţ ridică norĭ şi obrazul obraznic limba întărîtă.
25, Maĭ bine e a locui în un unghiŭ în pod, de cât cu muierea suduitóre în casă de obşte.
26. In ce chip apa rece la sufletul însetat este dulce, aşa e vestea bună de la pământ de departe.
27. Precum de va astupa nescine izvorul şi a apeĭ ieşire va strica, aşa fără podóbă e a cădea direptul înnaintea necuratuluĭ.

28. A mânca miere multă nu este bine; iar cuvintele slăvite trebue a le cinsti.
29. In ce chip e cetatea cu ziduri surpate şi nezidită, aşa este bărbatul carele nu cu sfat face ceva.

CAP. XXVI

1. In ce chip roua la secere şi în ce chip plóea vara, aşa nu este la cei fără de minte, cinste.
2. In ce chip pasĕrile sbóră şi vrăbiile, aşa blestemul în deşert nu va veni asupra nimĕnuĭ.
3. In chip biciul la caĭ şi boldul la măgarĭ, aşa e toégul la norodul cel fără de lege.
4. Nu rĕspunde la cel fără de minte dupĕ nebunia luĭ, pentru ca să nu fiĭ asemenea luĭ.
5. Ci rĕspunde celuĭ nebun dupĕ nebunia luĭ pentru ca să nu se pară înţelept la sine.
6. Din căile luĭ ocară face, cel ce a trimis prin vestitor fără de minte cuvênt.
7. La mergerea vinelor şi fără de legea din rostul celor fără de minte.
8. Ceia ce légă piatră în praştie, asemenea este celor ce dă celor fără de minte mărire.
9. Ghimpĭ cresc în mâna beţivuluĭ şi robie în mâna celuĭ fără de minte.

10. Mult să bate de valurĭ trupul celor fără de minte, pentru că se surpă spăimîntarea lor.
11. Vĕḑuiŭ bărbat ce i se păru în sine a fi înțelept, ênsă maĭ bună nădejde avu cel fără de minte de cât el.
12. Zice cel leneş trimițêndu-se în cale: leŭ e în căĭ şi'n uliță ucigaş.
13. In ce chip uşa se întórce la țîțînă, aşa leneşul pre patul luĭ.
14. Leneşul carele ascunde mâna în sînul sĕŭ, nu póte s'o aducă la gură.
15. Maĭ înțelept luişĭ leneşul i se pare, de cât ceĭ ce în săturare duce veste.
16. In ce chip ceia ce ispitesc, pun înnainte cuvênt la ómenĭ, iar cela ce va tımpına cuvêntul întêiŭ se va împiedeca.
17. Aşa toțĭ ceĭ ce în ascuns pândesc pe aĭ lor prietenĭ şi când se vor vedea ḑic că glumind aŭ făcut.
18. In multe lemne odrăsleşte focul şi unde nu este omul iute la mânie, se potoleşte sfada.
19. Grătar pe cărbunĭ şi lemne in foc: iar omul suduitor spre gâlcéva sfedeĭ.
20. Cuvintele măgulitorilor, moĭ sunt; şi acestea bat la locurile ficaților.
21. Argintul, dându-se cu vicleşug, ca hîrbul să se socotéscă; buzele viclene acopere inima mâhnită.

22. Cu buzele tóte le primeşte jeluindu-se vrăjmaşul, iar în inimă meşteşugueşte vicleşugurĭ.
23. De te-ar ruga vrăjmaşul cu glas mare, să nu'l ascultĭ pentru că şopte vicleşugurĭ sûnt în sufletul luĭ.
24. Cine ascunde vrajba închégă vicleşugul şi descopere ale sale greşale cele bine cunoscute într'o adunare.
25. Cela ce sapă grópa aprópeluĭ sěŭ, într'ênsa va cădea; şi cel ce tăvăleşte pĭatră preste el, se va tăvăli.
26. Limba minciunósă uraşte adevěrul, şi gura cea neacoperită face neaşezărĭ.

CAP. XVII.

1. Nu te făli pentru celea de mâine, pentru că nu ştiĭ ce va naşte ceea-ce vine.
2. Laude-te aprópele těŭ şi nu gura ta; strěinul, şi nu buzele tale.
3. Grea este pĭatra şi cu anevoe de purtat năsipul, iar urgia celuĭ fără de minte, maĭ grea este de cât amânduoă.
4. Nemilostivă e mânia şi iute e urgia; iară rîvnirea (pisma) nimica nu rabdă.
5. Maĭ bune's mustrările descoperindu se, de cât ascuns prietesug.

6. Maĭ vrednice's de credinţă ranele priétenuluĭ, de cât sărutările cele de bună voe ale vrăjmaşuluĭ.

7. Sufletul, în săturare fiind, bajocoreşte faguriĭ; iar cel ce e în lipsă şi cele amare dulcĭ i se par.

8. In ce chip când pasĕrea va sbura din al sĕŭ cuib, aşa omul se boleşte când se înstrĕinează de la ale sale locurĭ.

9. Cu mirurĭ, şi cu vinurĭ, şi cu tămâe, sĕ veseleşte inima, iară cu primejdiile se sparge sufletul.

10. Pre priétenul tĕŭ saŭ pre priétenul părintesc să nu 'l părăseştĭ, şi 'n casa frăţinĕ-tĕŭ să nu intri în ziua necazuluĭ tĕŭ; maĭ bun e priétenul aprópe de cât fratele locuind departe.

11. Inţelept fiĭ, fiule, ca să ne veseliască inima ta şi întorce de la tine cuvintele ocărâte.

12. Isteţul, când vin rele, se ascunde, iară ceĭ fără de minte umblând se păgubesc.

13. Ia haina luĭ pentru că a trecut semeţul carele celea strĕine strică.

14. Cel ce bine cuvintează pre priéten cu glas mare dimineaţa, de cât cel ce bleastemă nimica nu se va părea că este osebit.

15. Picăturile scot pre om azĭ din casa luĭ, așișderea și muierea sudalnică din casa sa.
16. Crivĕțul sîlnic este, iara pre nume iscusit se cheamă.
17 Fĭer pre fĭer ascute și omul întărîtă fața prietenuluĭ.
18. Cine răsădește smochin mânca-va ródele luĭ, și cine păzește pre al sĕŭ domn, se va cinsti;
19. In ce chip nu seamănă față cu față, așa nicĭ inimile ómenilor nu sünt asemenea.
20. Iadul și pierirea nu se satură; așișderea și ochiĭ ómenilor sûnt nesățioșĭ; urâciune e Domnuluĭ cel ce se uĭtă ponciș cu ochiĭ și ceĭ neînvĕțațĭ neopriți la limbă.
21. Ispitirea argintuluĭ și a auruluĭ este lămurirea iară bărbatul se ispitește prin rostul celora ce 'l laudă pre el. Inima celuĭ fără de lege cercetează rele; iară inima direaptă cearcă mintea.
22. De veĭ bate pre cel fără de minte, in mijlocul adunăreĭ necinstindu-l, nu veĭ lua nebunia luĭ.
23. Cu cunoștință veĭ cunóște sufletele turmeĭ tale și veĭ întări inima ta la ale tale cirezĭ.
24 Că nu este în veac la om putere și virtutea, nicĭ se dă din neam în neam.
25. Poartă grijă de verdețele cele din câmp și veĭ tunde iarbă; și adună buruienĭ de munte.

25. Pentru ca sĭ aibĭ oĭ de îmbrăcăminte cinsteş-
te'ţĭ câmpul pentru ca să'ţĭ fie ţie mĭeĭ.
27. Fiule, de la mine aĭ graiurĭ cuvióse în vĭaţa
ta şi spre vĭaţa slugilor tale.

CAP. XXVIII

1. Fuge necuratul, nimenea gonindu'l; iară di-
reptul ca un leŭ nădăjduieşte (îndrăsneşte).
2. Pentru pĕcatele necuraţilor judecăţĭ se scólă,
şi omul isteţ va stinge pre ele.
3. Viteazul, între ceĭ fără de credinţă, năpăstu-
eaşte pre săracĭ ca o ploaie mare şi nefolo-
sitoare.
4. Aşa ceia ce aŭ lăsat legea, laudă necurăţia şi
ceia ce iubesc legea sĕ îngrădesc cu zid.
5. Oamenii rĕĭ nu gândesc judecată, iară ceĭ ce
caută pre Domnul la toate iaŭ aminte.
6. Maĭ bun e săracul carele umblă cu adevĕr, de
cât bogatul mincinos.
7. Păzeşte legea fiul înţelegĕtor, iară cela ce paşte
necurăţia necinsteşte pre tată! luĭ.
8. Cela ce îmmulţeşte avuţia luĭ, cu camete şi
lăcomiĭ, o adună pre ea celuia ce milueşte
pre săracĭ.
9. Cel ce 'şĭ-abate urechea ca să nu auză legea
el ênsuşĭ ruga luĭ 'şĭ-a urât.

10. Carele rătăceşte pre ceĭ direpţĭ în cale rea, el ênsuşĭ la stricăciune va cădea; iară ceĭ fără de lege vor trece celea bune şi nu vor intra la éle.
11. Inţelept în sine se pare a fi omul avut iar tot înţeleptul va defăima pre el.
12. Pentru ajutorul direpţilor, multă mărire se face; şi în locul necuraţilor, se prind oameniĭ.
13. Cela ce acopere necurăţia luĭ, nu se va spori; iar cel ce tâlmăceşte mustrările, iubi-se-va.
14. Fericit e omul carele se teme de tóte pentru smerenie; iară cel vîrtos la inimă cădea-va în rele.
15. Leŭ flămênd şi lup setos este cel ce te răneşte, sărac fiind de ném sărac.
16. Impĕratul ce-ĭ lipsit de veniturĭ, e mare asupritor, iar cel ce urăşte strîmbătatea, îndelungată vreme va trăi.
17. Cela ce ia în chezăşie pre bărbatul ce este în vină de ucidere, pribég va fi şi nu în linişte. Cértă pre fiiĭ şi te vor iubi; şi vor da podóbă sufletuluĭ tĕŭ, şi nu vor asculta la limba fără de lege.
18. Cel ce merge dirept, se va ajutora, iar cela ce merge în căĭ strâmbe, se va încleşta.
19. Cela ce lucréză pămêntul luĭ se va sătura de

pâine, iară cela ce goneşte zăbava, umplea-
se-va de sărăcie.
20. Omul ce e vrednic de credinţă, mult se va
blagoslovi; iară cel rĕŭ nu va fi necertat.
21. Cine nu se ruşinéză de obrazele direpţilor, nu
este bun; unul ca acesta, pentru o bucată de
pâine, va ucide pre om.
22. Grăbeşte a se îmbogăţi omul zavistnic şi nu
ştie că cel milostiv va birui pre el.
23. Cel ce mustră căile omuluĭ, har va avea maĭ
mult de cât cel ce îmbunéză cu limba.
24. Cine lépădă pre tată saŭ pre mumă şi i se
pare că nu greşeşte, acesta părtaş e omuluĭ
necurat.
25. Nesăţiosul om va judeca în deşert, iară carele
nădăjduieşte spre Domnul, întru socotinţă va fi.
26. Carele nădăjduieşte cu inima dîrză, unul ca
acesta e nebun; iar carele merge cu înţelep-
ciune, mântui-se-va.
27. Cel ce dă săracilor, nu se va lipsi; iar carele
întórce ochiul luĭ, în multă lipsă va fi.
28. In locurile necuraţilor suspină direpţiĭ, iară în
pierirea acelora înmulţi-se-vor direpţiĭ.

CAP. XXIX.

1. Maĭ bun este omul ce mustră de cât omul cel

vîrtos la cerbice, pentru că fără de veste arḑêndu-se el, nu este vindecare.

2. Lăudându-se direpţiĭ, veseli-se-vor noródele, iar de boeriĭ ce's fără de lege, suspină bărbaţiĭ.

3. De bărbatul ce iubeşte învĕţătura, veseleşte-se tatăl luĭ, iar cel ce va paşte curve va pierde avuţia.

4. Impĕratul direpţ ridică ţara; iar bărbatul fără de lege, de tot o sapă.

5. Cel ce găteşte spre faţa priétenuluĭ sĕŭ mréjă, o pune pre ea la piciórele luĭ.

6. La omul ce pĕcătuieşte mare e laţul, iară direptul în bucurie şi 'n veselie va fi.

7. Ştie direptul a judeca la săracĭ, iară cel necurat nu va pricepe judecata, şi cel sărac nu are minte a se cunóşte pre sine.

8. Oamenii fără de lege aŭ aţâţat cetatea; iar ceĭ inţelepţĭ intórseră urgia.

9. Bărbatul învĕţat judecă limbĭ, iară omul rĕŭ, urgisindu-se, batjocoreşte şi nu se spăimintéză.

10. Bărbaţiĭ părtaşĭ de sângiurĭ urí-vor pre cel curat, iară ceĭ direpţĭ cerca-vor sufletul luĭ.

11. Tótă mânia luĭ îşĭ arată cel fără de minte, iară înţeleptul 'şi-o ţine pre rînd.

12. Impĕratul careie ascultă cuvêntul strîmb toţĭ ceĭ de sub dênsul fără de lege sûnt.

13. Imprumutătorul şi datornicul unul cu altul s'a

împreunat, iar Domnul socotinţă va face amêndurora.

14. Impěratul cu adevěr judecând pre săracĭ scaunul luĭ întru mărturie se va pune.

15. Ranele şi mustrările daŭ înţelepciune; iar copilul ce umblă după vaca sa, ruşinéză pre părinţiĭ luĭ.

16. Unde sûnt mulţĭ necuraţĭ, multe pěcate se fac; iar când cad aceia, direpţiĭ se umplu de frică.

17. Cértă pre fiul těŭ şi te va odihni şi va da podóbă sufletuluĭ těŭ.

18. Să nu fiĭ tâlcuitor la limbă (ném) fară de lege, iar cel ce păzeşte legea fericit este.

19. Cu cuvintele nu se va învěţa sluga îndărătnică, că de va şi înţelege, tot nu va asculta.

20. De veĭ vedea bărbat grabnic la cuvinte, să ştiĭ că nădejde are maĭ multă cel fără de minte de cât el.

21. Carele se desfrânéză din copilărie slugă va fi şi maĭ târziŭ îl va durea.

22. Omul mânios ridică price, iar bărbatul greŭ la mânie apără pěcatul.

23. Semeţia pre om smereşte iar pre ceĭ ce gândesc cu smerenie îĭ întăreşte cu mărire Domnul.

24. Cel ce se împărtăşeşte cu furul urăşte şi sufletul luĭ, şi de se va pune jurămênt, auḑind, nu vor spune.

25. Cel ce se teme şi se ruşinézǎ de ómenĭ se împiedecǎ, iarǎ cel ce nădăjdueşte spre Domnul, veseli-se-va.
26. Necurăţia, la om, dă greşală, iar carele nădăjduieşte spre Domnul, mântui-se-va.
27. Mulţĭ slujesc obrazelor povăţuitorilor, iară de la Domnul se face direptate omuluĭ.
28. Urâciune e direptuluĭ omul strîmb şi urâciune e celuĭ fără de lege calea ce îndireptézǎ.

CAP. XXX.

1. Acestea ḑice bărbatul celor ce cred luĭ Dumneḑeŭ şi încetéză:
2. Pentru că maĭ neînţelepţĭ sunt de cât toţĭ ómeniĭ, şi înţelepciunea omuluĭ nu este în mine.
3. Iară Dumneḑeŭ m'a învĕţat înţelepciune şi mintea sfinţilor am cunoscut.
4. Cine s'a suit în cer şi s'a pogorît? Cine a adunat vênturile în sîn? Cine a intors tótă apa intr'o haĭnă? Cine a biruit tóte marginile pămêntuluĭ? Care e numele luĭ? Saŭ care numele fiilor luĭ, pentru ca să cunóscă?
5. Că tóte cuvintele luĭ Dumneḑeŭ sûnt lămurite şi ajută celor ce se smeresc de dênsul.
6. Nu adaoge la cuvintele luĭ, ca să nu te dovedéscă şi minciunos să fiĭ.

7. Duoĕ cer de la tine, să nu ieĭ harul meŭ maĭ 'nainte de-aşĭ muri eŭ.
8. Cuvêntul deşert şi minciunos depărtéză'l de la mine, bogăţie şi sărăcie nu'mĭ da.
9. Ci'mĭ rînduieşte cele de lipsă şi cele de ajuns.
10. Pentru ca nu, săturându-mĕ, să mĕ fac minciunos şi să ḑic: Cine mĕ véde, saŭ fiind sărac să fur şi să jur pre numele luĭ Dumneḑeŭ.
11. Să nu daĭ pre rob în mâinile stăpânuluĭ luĭ, pentru ca să nu te blasteme şi să te stingĭ.
12. Fiul rĕŭ pre tatăl blestemă şi pre mumă nu o binecuvintéză.
13. Fiul rĕŭ pre sine se judecă a fi drept, şi eşirea luĭ nu o a spĕlat.
14. Fiul rĕŭ înnalţĭ ochĭ are şi cu genele luĭ se înalţă, fiul rĕŭ dinţiĭ are sabie şi măselele barde, ca să mistuiască şi să mănânce de tot pre ceĭ slabĭ de pre pămînt şi pre săraciĭ lor dintre ómenĭ.
15. Lipitóreĭ treĭ fete i eraŭ fórte iubite şi aceste treĭ nu o sătura, şi a patra nu ajungea a ḑice: destul îmĭ este.
16. Iadul şi dragostea muiereĭ şi pămêntul neumplut de apă şi apa şi focul, nu vor ḑice: destul este.
17. Ochiul cel ce batjocoreşte pre tatăl şi necinsteşte bĕtrâneţele maĭceĭ să'l scobéscă pre el

corbiĭ din văĭ şi să'l mănânce de tot pre el puiĭ vulturilor.
18. Treĭ sûnt mie preste putinţă a pricepe şi a patra nu o ştiŭ.
19. Urmele vulturuluĭ când sbóră şi căile şarpeluĭ pre piatră şi calea corăbieĭ când merge pre mare şi căile omuluĭ în tinereţile luĭ.
20. Că acésta este calea muiereĭ prea curve: curva dacă face, se spală ḑicênd: că nimica n'a făcut fără de cale.
21. Pentru treĭ lucrurĭ se clăteşte pămêntul şi al patrulea nu'l póte suferi:
22. De va împĕrăţi sluga şi nebunul de se va sătura de bucate.
23. Şi slujnica de va scóte pre stăpână-sa şi muierea urâciósă de va nemeri bărbat bun.
24. Şi patru sûnt pre pămênt maĭ micĭ şi acestea sûnt maĭ înţelepte de cât cele înţelepte:
25. Furnicile care nu aŭ putere şi'şĭ gătesc vara hrană.
26. Şi ariciĭ, ném slab, care 'şĭ fac în pietre casele lor.
27. Lăcusta împĕrat mare şi dintr'o poruncă óste neşte cu bun obiceiŭ.
28. Şi nevăstuica (păianjenul) care se rézămă pre mâinĭ şi lesne se póte prinde şi lăcuieşte în polăţile împĕraţilor.

29 Şi treĭ sunt care fericit umblă şi a patra care bine merge:

30. Puiul de leŭ cel ce este maĭ tare între dobitóce, carele nu se întórce, nicĭ se teme de dobitoc.

31. Şi cocoşul carele umblă între găinĭ cu sfat bun şi ţapul care povĕţueşte turma, şi împĕratul carele grăieşte în némurĭ.

32. De te veĭ da pre tine la veselie şi veĭ întinde mâna ta cu sfadă, te veĭ necinsti.

33. Mulge lapte şi va fi unt; şi de veĭ stórce nările va ieşi sânge; iar de veĭ trage afară cuvinte, vor ieşi vrăjbĭ şi sfezĭ.

CAP. XXXI.

1. Ale mele cuvinte sûnt grăite de la Dumneḑeu învĕţătura împĕratuluĭ care l'a învĕţat pre el maĭca luĭ.

2. Ce veĭ păzi, fiĭule? Ce? graiurile luĭ Dumneḑeŭ Ţie ḑic fiule, cel întâiŭ născut: ce? fiĭule pântecelui meŭ? Ce, fiule, rugăciunile mele?

3. Nu da muierilor avuţia ta şi mintea ta şi viaţa, că maĭ pre urmă îţĭ veĭ muta sfatul.

4. Cu sfatul tóte le fă, cu sfat bea vin; ceĭ puternicĭ sûnt mânioşĭ, iară vin să nu bea;

5. Ca nu, bênd, să'şĭ uite de înţelepciune şi nu vor putea judeca dirept pre ceĭ slabĭ.
6. Daţĭ bĕutură care 'mbată celor ce sùnt în supĕrărĭ şi vin să bea celor ce sùnt în dureri:
7. Ca să'şĭ uĭte de sărăcie şi de ostenele să nu'şĭ maĭ aducă aminte.
8. Fiĭule, deschide gura ta cu cuvêntul luĭ Dumneḑeŭ şi judecă tóte sănătos.
9. Deschide gura ta şi judecă dirept, şi osăbeşte pre sărac şi pre slab.
10. Muiere bărbată cine va afla? Maĭ cinstită este de cât pietre scumpe una ca acésta.
11. Nădăjduieşte spre dênsa inima bărbatuluĭ, una ca acésta nu se va lipsi de bune agonisele.
12. Că lucréză bărbatuluĭ sĕŭ lucrurĭ bune în tótă viaţa.
13. Depănând lână şi in aŭ făcut cu màinele sale lucrurĭ de trébă.
14. Fost-aŭ ca o corabie ce face neguţătorie de departe; strînge avuţia sa.
15. Şi s'a sculat de nópte şi aŭ dat bucate caseĭ şi lucrurĭ slujnicilor.
16. Vĕḑênd moşie aŭ cumpĕrat şi din rodurile mâinilor sale aŭ sădit vie.
17. Incingându'şĭ mijlocul sĕŭ cu tărie, 'şi-aŭ întărit braţul sĕŭ la lucru.

18. Gustat-aŭ, că bine éste a lucra, şi nu stinge luminarea eĭ tótă nóptea.
19. Mâinele sale întinde spre cele de folos, şi cótele sale le întăreşte la fus.
20. Mâinele sale le a deschis săracului, şi ródă aŭ întins celuĭ lipsit.
21. Nu pórtă grijă de cele din casă bărbatul eĭ, când se zăboveşte unde-va, că toţĭ aĭ eĭ sûnt îmbrăcaţĭ.
22. Câte două haine aŭ făcut bărbatuluĭ sĕŭ, şi sieşĭ îmbrăcăminte de rison şi de profiră.
23. Şi cinstit éste în porţĭ bărbatul eĭ orĭ-când merge într'o adunare cu ceĭ bĕtrânĭ, ceĭ ce locuesc pămêntul.
24. Cérşafurĭ aŭ făcut şi le-a vîndut Fenicianuluĭ şi cingătorĭ Chananeilor.
25. Intru tărie şi întru bună podóbă s'aŭ îmbrăcat şi s'aŭ veselit în ḑilele cele de pre urmă.
26. Gura sa 'şĭ-aŭ deschis cu socotélă şi dupĕ lege şi rînduială aŭ poruncit limbeĭ sale.
27. Strîmte's cărările caseĭ eĭ şi bucatele nu le-aŭ mâncat cu lene.
28. Innălţatu-şi-aŭ fiiĭ sĕĭ şi s'aŭ îmbogăţit şi bărbatul eĭ o a lăudat pre ea.
29. Multe fete aŭ agonisit bogăţie, multe fete aŭ făcut putere, iară tu aĭ întrecut şi le-aĭ covîrşit pre tóte.

30. Plăcerĭ minciunóse şi frumuseţe deşerte muie-
reştĭ nu's întru tine, că muierea cu minte se va
bine-cuvînta; iară ea să laude frica Domnuluĭ.
31. Daţĭ eĭ din ródele buzelor eĭ şi să laude în
porţĭ bărbatul eĭ.

— FINE —

'In ediţiunea şcolară a *Autorilor Românĭ*

vor apare succesiv:

Alexandri Vas., Despot-Vodă.
— Dumbrava roşie.
— Poesiĭ poporale.
— Poesiĭ eroice.
— Pastelurĭ (poesiĭ).

Alexandrescu Gr., Poesiĭ şi Fabule.

Bălcescu N., Din Istoria Românilor sub Mihaiŭ Vodă viteazul.

Biblia din 1688, Extracte.

Bolintineanu Dim., Legende istorice.

Cantemir, Hronicul Românilor.

Corezi, Psaltirea.

Costin Miron, Cronice din

Donicĭ şi alţiĭ, Fabule din

Dosofteiŭ, Vieţile Sfinţilor.

Ivireanul Antim, Didahiile ţinute în Mitropolia din Bucurescĭ.

Kogălniceanu Enaki, Letopiseţul Moldoveĭ.

Milescu Spătaru, Cronice pe scurt a Românilor.

Neculcea Ioan, Letopiseţul ţĕreĭ Moldoveĭ.

Negruzzi Const., Lăpuşneanu, Scrisorĭ, etc.

Odobescu Alex., Doamna Chiajna.

Poesiĭ Poporale, estrase din dif. culegerĭ.

Ureche Grig., Domniĭ ţĕriĭ Moldoveĭ.

Varlam, Cazaniĭ.